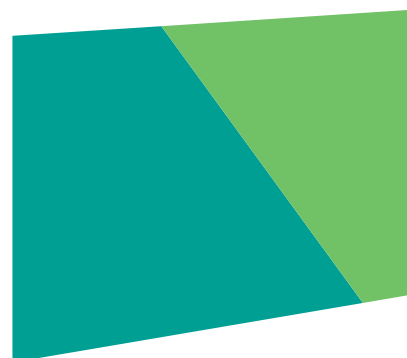
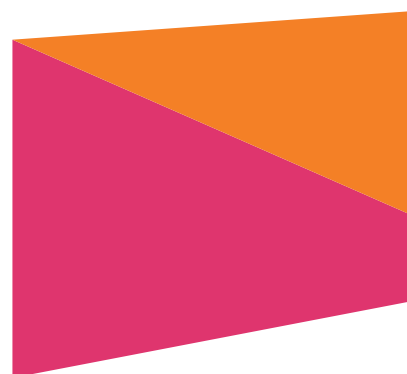




Výroční zpráva

Židovského muzea v Praze
za rok 2015



Obsah

- 1 Právní rámec činnosti a orgány muzea | 2**
- 2 Základní údaje o ŽMP | 4**
 - a) Objekty ve správě ŽMP | 4
 - b) Co ŽMP nabízí | 4
- 3 Návštěvnost | 6**
- 4 Organizační struktura a zaměstnanci | 8**
- 5 Výstavní činnost | 9**
 - a) Galerie Roberta Guttmanna | 9
 - b) Výstavy v Oddělení pro vzdělávání a kulturu | 10
 - c) On-line výstavy | 11
 - d) Výstavy ve spolupráci s dalšími institucemi | 11
- 6 Sbírky a jejich dokumentace | 13**
 - a) Péče o sbírky | 13
 - b) Dokumentace | 14
 - c) Archiv | 15
 - d) Knihovna | 16
 - e) Oddělení pro dějiny šoa | 17
- 7 Věda a výzkum | 18**
 - a) Odbor sbírek | 20
 - b) Oddělení pro dějiny šoa | 22
 - c) Oddělení židovských dějin a judaistiky | 24
 - d) Archiv | 25
 - e) Knihovna | 26
 - f) Zastoupení v domácích a zahraničních organizacích | 27
- 8 Příprava nových expozic a transformace muzea | 29**
- 9 Akvizice | 30**
- 10 Vzdělávací aktivity | 31**
- 11 Kulturní aktivity | 34**
 - a) Večerní pořady v Oddělení pro vzdělávání a kulturu | 34
 - b) Koncerty a další kulturní akce ve Španělské synagoze | 36
- 12 Publikační činnost | 38**
- 13 Spolupráce s institucemi | 40**
 - a) Zápůjčky | 40
 - b) Neziskový sektor, informace a konzultace, média | 41
 - c) Účast na dalších projektech | 41
- 14 Údržba a rekonstrukce | 43**
- 15 Investice | 45**
- 16 Granty a dary | 46**
- 17 Informace o hospodaření | 47**
- 18 Zpráva nezávislého auditora o ověření účetní závěrky k 31. 12. 2015 | 48**
- 19 Výsledky hospodaření v roce 2015 (v tis. Kč) | 51**
 - Příloha č. 1 – Plnění rozpočtu ŽMP v roce 2015 | 50
 - Příloha č. 2 – Výkaz zisku a ztrát | 61
 - Příloha č. 3 – Rozvaha | 52
 - Příloha č. 4 – Struktura zaměstnanců ŽMP | 53
 - Příloha č. 5 – Opravy a rekonstrukce objektů | 54



1 Právní rámec činnosti a orgány muzea

Zájmové sdružení právnických osob Židovské muzeum v Praze (ŽMP) bylo registrováno Obvodním úřadem pro Prahu 1 dne 30. září 1994. Hlavním předmětem činnosti sdružení, jako kulturní instituce, je podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů tvorba, doplňování, odborná správa, shromažďování a prezentace sbírek Židovského muzea v Praze a tvorba, doplňování a správa knihovního a archivního fondu, osvětová, publikační, vydavatelská a vzdělávací činnost, včetně prodeje upomínkových předmětů, propagačních a jiných materiálů, publikací, nahraných zvukových a zvukově obrazových záznamů a dalších předmětů spjatých s účelem a předmětem činnosti sdružení, dále kulturní a jiná činnost týkající se judaismu, Židů a jejich historie v Čechách a na Moravě. Hlavní činností sdružení je také činnost výzkumná (především základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj) a šíření jejich výsledků prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií. Hlavní činností jsou rovněž nutné opravy a technická zhodnocení pronajatých nemovitostí, v nichž muzeum sídlí a prezentuje sbírky, kterými je částečně hrazeno nájemné, případný pronájem dočasně nevyužitých prostor třetím osobám se souhlasem vlastníka, tj. Židovské obce v Praze. Doplňkovým předmětem činnosti sdružení je péče o židovské kulturní dědictví v České republice prostřednictvím Federace židovských obcí v České republice.

Maiselova synagoga



Nejvyšším orgánem sdružení je správní rada, která v roce 2015 pracovala ve složení:

Jiří Daniček, Federace židovských obcí v ČR (předseda)

Eva Lorencová, Židovská obec v Praze

PhDr. Eva Sedláková, Židovská obec v Praze (do 12. 2. 2015)

PhDr. Jan Munk, Židovská obec v Praze (od 16. 3. 2015)

Jiří Löwy, Federace židovských obcí v ČR

Mgr. Petr Svojanovský, Ministerstvo kultury ČR (do 31. 5. 2015)

Mgr. Pavel Hlubuček, Ministerstvo kultury ČR (od 1. 6. 2015)

Kontrolním orgánem sdružení je dozorčí rada, která v roce 2015 pracovala ve složení:

Ing. Jan Neubauer, Židovská obec v Praze (předseda)

Ing. Vladimír Látal, Federace židovských obcí v ČR

Ing. Marta Rubínová, Ministerstvo kultury ČR

V roce 2015 se správní rada sešla k jednání čtyřikrát a dozorčí rada dvakrát. Z jednání za přítomnosti právníka byly pořízeny zápisy.

Ředitelem muzea v roce 2015 byl Leo Pavlát.



2

Základní údaje o ŽMP

a) Objekty ve správě ŽMP

- Administrativní budovy v ulici U Staré školy 1 a 3, Praha 1 – správa muzea, odborná pracoviště, depozitáře, knihovna, Multimediální centrum, kavárna, Galerie Roberta Guttmanna (výstavní prostor pro pořádání krátkodobých výstav)
- Maiselova synagoga – nová stálá expozice v hlavní lodi *Židé v českých zemích, 10.–18. století*. Celkem vystaveno 169 originálů, faksimilií a kopií dokumentů. Otevřena 30. 6. 2015. (Od 29. 3. 2014 z důvodu oprav a instalace nové expozice přechodně uzavřena.)
- Španělská synagoga – v hlavní lodi a na galerii stálá expozice *Dějiny Židů v Čechách a na Moravě – II. Od emancipace do současnosti*. Celkem vystaveno 546 originálů, faksimilií a kopií dokumentů; zimní modlitebna: stálá expozice *Stříbro českých synagog*. Celkem vystaveno 224 předmětů.
- Pinkasova synagoga – v hlavní lodi *Památník českých a moravských Židů, kteří se stali obětmi šoa*; v prvním poschodí stálá expozice *Příběh dětí. Dětské kresby z Terezína 1942–1944*. Celkem vystaveno 238 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.
- Klausová synagoga – v hlavní lodi stálá expozice *Židovské tradice a zvyky – I. Synagoga a svátky*, na galerii stálá expozice *Židovské tradice a zvyky – II. Běh života*. Celkem vystaveno 481 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.
- Obřadní síň – pokračování stálé expozice *Židovské tradice a zvyky – II. Běh života*. Celkem vystaveno 140 originálů, faksimilií a kopií dokumentů.

b) Co ŽMP nabízí

- Prohlídku pěti stálých expozic v historických objektech, Starého židovského hřbitova z 15.–18. století.
- Prohlídky krátkodobých výstav v Galerii Roberta Guttmanna.
- Vzdělávací programy a prohlídky prostřednictvím Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Praze a Brně.
- Kulturní pořady se židovskou tematikou v Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Praze a Brně a v Maiselově synagoze v Praze.
- Semináře s židovskou tematikou.
- Služby Multimediálního centra – připojení na internet, základní judaistická literatura a speciální databáze, prezenční videotéka a fonotéka, prodej knih vydávaných ŽMP.
- Služby archivu – zajišťování badatelských služeb (poskytování archivních materiálů ke studijním účelům, odborné konzultace, rešerše, reprografické služby).
- Služby specializované knihovny pro odbornou i laickou veřejnost.
- Vzdělávání pedagogických pracovníků prostřednictvím Oddělení pro vzdělávání a kulturu.
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám dějin českých a moravských Židů.
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám perzekuce českých a moravských Židů za druhé světové války.
- Konzultace pro odbornou i laickou veřejnost k otázkám sbírkových fondů ŽMP, odborné výklady a rešerše.
- Semináře *Židé, dějiny a kultura* zakončené certifikátem MŠMT.
- Posouzení a vyřízení žádostí k trvalému vývozu předmětů kulturní hodnoty a k vývozu předmětů kulturní hodnoty na dobu určitou a služby znaleckého ústavu.
- Historické obrazové materiály k reprodukci.

- Vlastní publikace, CD a propagační materiály včetně prodeje muzejních publikací on-line prostřednictvím internetových stránek muzea.
- Prodej hesel z *Encyklopedie židovských obcí Čech, Moravy a Slezska* on-line prostřednictvím internetových stránek muzea.
- Možnost rezervovat si návštěvu v přesně určený čas prostřednictvím Informačního a rezervačního centra ŽMP.
- Prohlídky expozic s kvalifikovanými průvodci.
- Prohlídku s individuálním audioprůvodcem na základě smlouvy s firmou Promotion & Education, s. r. o.

Interiér Španělské synagogy





3

Návštěvnost

Následující tabulka uvádí počet návštěvníků v ŽMP v roce 2015:

	Celkem návštěvníků		
		Dospělí	Junioři
Leden	23 929	16 954	6 975
Únor	28 549	17 422	11 127
Březen	53 833	25 245	28 588
Duben	61 600	39 723	21 877
Květen	56 546	45 303	11 242
Červen	56 790	42 356	14 434
Červenec	66 594	46 804	19 790
Srpen	77 138	57 452	19 686
Září	57 477	43 073	14 404
Říjen	60 776	45 707	15 069
Listopad	36 362	28 176	8 186
Prosinec	49 533	36 810	12 723
CELKEM	629 126	445 025	184 101

V roce 2015 ŽMP navštívilo o 49 166 návštěvníků více než v roce předchozím (8,48 %), a to i přesto, že jeden z návštěvnických objektů ve správě ŽMP, Maiselova synagoga, byl do konce června z důvodu rekonstrukce uzavřen. Otevření kompletně zrekonstruované budovy Maiselovy synagogy s novou stálou expozicí *Židé v českých zemích, 10–18. století* se pak stalo ústřední akcí muzea v roce 2015.

ŽMP i v roce 2015 v návaznosti na dříve osvědčené postupy rozvíjelo činnost s cílem zvýšit zájem návštěvníků. Navýšil se prodej společné vstupenky do ŽMP a Staronové synagogy spravované Židovskou obcí v Praze. Této možnosti významně využívali domácí návštěvníci při rodinných prohlídkách v rámci zvýhodněné vstupenky v programu k výchově proti antisemitismu (prohlídkový okruh „Pražské Židovské Město“).

Muzeum nadále nabízelo dříve zavedené slevy v rámci programu Zlatá karta Pražské plynárenské, slevových kuponů firmy Prague City Pass a programu Opencard. Opětovně se potvrdila výhodnost účasti na programu Prague Card, který v roce 2015 přivedl do muzea více než 30 000 návštěvníků.

O zvýšení návštěvnosti se významně zasloužilo v roce 2014 otevřené Informační a rezervační centrum v Maiselově ulici 15, které se stále výrazněji stává výchozím bodem pro prohlídkové okruhy.

Nezměněně v roce 2015 pokračovala podpora návštěvám školních skupin za výrazně zlevněné vstupné prostřednictvím muzejního Oddělení pro vzdělávání a kulturu. Rovněž činnost Společnosti přátel Židovského muzea v Praze přispívala k úspěšné propagaci muzea.

Za své expozice Židovské muzeum v Praze získalo v roce 2015 ocenění Certifikát výjimečnosti TripAdvisor®. Toto ocenění bylo uděleno samostatně také Pinkasově a Španělské synagoze.

Certifikát výjimečnosti již pátým rokem vyzdvihuje jedinečnost unikátních památek a turistických destinací. Získávají jej pouze organizace, které na portálu TripAdvisor dostávají od cestovatelů z celého světa dlouhodobě vynikající recenze. O Certifikát výjimečnosti se mohou ucházet instituce, které svůj profil na stránkách TripAdvisor spravují alespoň dvanáct měsíců a dosáhnou minimálního hodnocení 4 z 5 možných bodů. Židovské muzeum v Praze dosáhlo požadovaných 4 z 5 bodů, Španělská synagoga a Pinkasova synagoga dosahují pravidelně dokonce 4,5 z maximálních 5 bodů. Profil Židovského muzea v Praze a profil Španělské synagogy získaly navíc ocenění Travelers' Choice a umístily se tak na žebříčku celosvětově nejoblíbenějších turistických destinací.

Po spuštění nové webové prezentace na adrese www.jewishmuseum.cz v posledních dnech roku 2014 muzeum v roce 2015 přistoupilo k výrobě deseti propagačních videí přibližujících potenciálním návštěvníkům expozice a činnost muzea. Virtuálně lze jejich prostřednictvím navštívit Klausovou, Maiselovu, Pinkasovu a Španělskou synagogu, Obřadní síň a Starý židovský hřbitov. Další videa se věnují ediční činnosti muzea a práci restaurátorů, muzejní Galerii Roberta Guttmanna i činnosti muzea jako celku. Vídeje lze zhlédnout na YouTube kanálu muzea (<https://www.youtube.com/channel/UCZrtwb3aubXq0new6Rz7FzQ>).



4

Organizační struktura a zaměstnanci

ŽMP bylo v roce 2015 dle svého organizačního řádu rozděleno do 8 odborů. Ke konci roku 2015 mělo v průměru 138,8 zaměstnance včetně 7 pracovníků, jejichž mzda je plně nebo částečně hrazena z grantů, a 6 pracovníků na mateřské dovolené. Ve fyzických osobách činil počet zaměstnanců k 31. 12. 2015 celkem 139, což představovalo přepočítaných 129,8 plného pracovního úvazku.

Zaměstnanecká struktura byla následující: ředitel, 50 pracovníků ostrahy a kustodů, 50 vědeckých a odborných muzejních pracovníků včetně restaurátorů, 12 ekonomických pracovníků včetně pokladních v expozicích, 9 pracovníků pro vzdělávací a kulturní činnost, 4 pracovníci pro zajištění provozu, oprav, rekonstrukcí a správu budov, 4 administrativní pracovnice, 6 pracovníků zajišťujících publicitu a výstavy, 3 pracovníci Informačního a rezervačního centra.

Během roku 2015 dále 183 pracovníků provádělo práce mimo hlavní pracovní poměr (dohody o pracovní činnosti, dohody o provedení práce, autorské smlouvy).

Průměrný měsíční plat zaměstnance ŽMP (na přepočtené stavy) v roce 2015 činil 24 170 Kč. Průměrná mzda v ČR (na přepočtené stavy) přitom ve stejném roce činila 28 152 Kč a v Praze 35 385 Kč.



5

Výstavní činnost

a) Galerie Roberta Guttmanna

Muzejní Galerie Roberta Guttmanna v ulici U Staré školy 3, v Praze 1 v roce 2015 uvedla tři krátkodobé výstavy.

Do 1. února 2015 patřily galerijní prostory výstavě *Orient v Čechách? Židovští uprchlíci za první světové války*, kterou ŽMP reflektovalo sté výročí vypuknutí válečného konfliktu. Státisíce lidí v době první světové války utíkaly do vnitrozemí habsburské monarchie z obavy před násilím, pohyby fronty, ze zničených vesnic a okupovaných měst. Expozice sledovala osudy židovských utečenců v Čechách a na Moravě v širším kontextu uprchlíků a uprchlické politiky v celé habsburské monarchii. Přiblížila nejen bezprostřední osudy uprchlíků, ale také reakce společnosti – zda a jak v té době rozšířené rozdělování lidí podle etnika ovlivňovalo přístup k uprchlíkům, nakolik se do reakcí na židovské uprchlíky promítaly předsudky a proč se po konci války a vzniku nezávislého Československa právě židovští uprchlíci stali terčem antisemitských kampaní. V České republice dosud nezveřejněné fotografie ilustrovaly nejen život uprchlíků, jejich ubytování či uprchlické tábory, ale vypovídaly také o fascinaci odlišností „východních Židů“, jejichž oděv, zbožnost a nezvyklý jazyk vyvolávaly značnou pozornost. Namluvené úryvky z dobových kronik a tisku dokládaly vyrovnávání se s odlišností a předsudky vůči židovským uprchlíkům. Výstava současně nabídla ojedinělé audiovizuální výpovědi židovských uprchlíků, přiblížila jejich postoje a každodennost na základě rekonstrukcí z tisku a zlomků materiálů pomocných organizací. Autory scénáře a libreta výstavy byli Michal Frankl, Jan Wittenberg a Wolfgang Schellenbacher. Výstava uskutecněná za podpory Česko-německého fondu budoucnosti a Nadace Židovského muzea v Praze přilákala 9 664 návštěvníků.

Od 26. února do 23. srpna 2015 bylo možno navštívit výstavu *Zmařené naděje. Poválečné Československo jako křižovatka židovských osudů*, jejímž autorem byl dokumentarista Martin Šmok (USC Shoah Foundation). Porážka hitlerovského Německa a konec druhé světové války v Evropě znamenaly i konec genocidy osob, které byly na územích ovládaných nacistickým Německem či jeho spojenci označeny za Židy či tzv. židovské mišence. Přeživší z českých zemí se postupně vraceli domů a začínali nový život. Výstava představila málo známé aspekty historie českých zemí po druhé světové válce spojené s návratem přeživších z koncentračních táborů a tranzitem desítek tisíc židovských uprchlíků přes naše území. Tematicky tak navázala na předchozí výstavu *Orient v Čechách? Židovští uprchlíci za první světové války*, která 20. století uvedla jako éru uprchlíků. Mezi exponáty byly k vidění unikátní dobové dokumenty a fotografie dokládající obnovování náboženského života v Čechách bezprostředně po roce 1945. Expozici doplnily rovněž videozáznamy rozhovorů s pamětníky. Výstavu *Zmařené naděje. Poválečné Československo jako křižovatka židovských osudů* navštívilo 13 455 osob, a stala se tak nejnavštěvovanější krátkodobou výstavou v historii Galerie Roberta Guttmanna.

Dne 9. září 2015 proběhla vernisáž výstavy *Ztracené obrazy: Eugeen van Mieghem a židovští emigranti do Nového světa*. Tato již třetí výstava ŽMP věnovaná fenoménu uprchlíků se zaměřila na emigraci milionů obyvatel ze střední a východní Evropy do Ameriky na konci 19. a počátku 20. století. Jedním z hlavních center této emigrace se stal antverpský přístav a belgická lodní společnost Red Star Line, která do roku 1934 přepravila do Ameriky na 2 400 000 východoevropských emigrantů. Mezi nimi byly také statisíce Židů, kteří prchali před bídou, útlakem a pronásledováním. Mezi lety 1881–1914 tak emigrovalo ze zemí východní Evropy a Ruska více než dva a půl milionu Židů, další více než milion

opustil Evropu v letech 1918–1939. Tento exodus zachytil v antverpském přístavu malíř Eugeen Van Mieghem (1875–1930), který se zde narodil a prožil celý svůj život. Vedle jeho padesáti kreseb a obrazů výstava představila dokumenty dopravní společnosti Red Star Line a dobové fotografie antverpského přístavu. Výstava vznikla ve spolupráci s Eugeen Van Mieghem Foundation a s podporou Red Star Line Museum v Antverpách. Finanční podporu výstavě poskytly velvyslanectví Belgického království v České republice a zastoupení vlámské vlády v České republice. Velvyslankyně Belgického království v České republice Françoise Gustin převzala nad výstavou osobní záštitu. Výstavu, otevřenou do 10. dubna 2016, navštívilo od 10. září do 31. prosince 2015 celkem 6 618 osob.

vernisáž výstavy Ztracené obrazy



b) Výstavy v Oddělení pro vzdělávání a kulturu

Další výstavy ŽMP připravilo prostřednictvím svého Oddělení pro vzdělávání a kulturu (OVK) v Praze a v Brně. V hlavním městě jich v prostorách OVK v Maiselově ulici 15 v Praze 1 bylo uspořádáno pět: *TLV24* – výstava fotografií Pavlíny Schultz; *Paměť, vzpomínání, připomínání* – výstava prací účastníků výtvarné soutěže památníku Terezín; *Mazl tov* – výstava fotografií Jindřicha Buxbauma, která zachytila dvě ortodoxní židovské svatby v Kyjevě; *Jiří Winter Neprakta: známý a neznámý* – výstava méně známých děl Jiřího Neprakty s židovskou tematikou; *Zmizelá židovská stopa* – výstava fotografií Libora Cabáka zachycující zmizelé a dochované židovské památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

V moravské metropoli mohli návštěvníci v prostorách OVK v budově brněnské židovské obce zhlédnout deset výstav: přehledku vítězných žakovských prací výtvarné soutěže Památníku Terezín *Paměť, vzpomínání, připomínání...*; výstavu černobílých fotografií Jindřicha Buxbauma *Návrat chasidů do Mikulova*; výstavu fotografií *Svědectví terezínských zdí* Richarda Homoly; výstavu tapiserií a obrazů členky brněnské židovské obce Hany Langové-Vepřekové *Cesty a vzpomínky*; výstavu fotografií Petra Daniela *Děti holocaustu*; výstavní soubor emotivně laděných fotografií z dílny Domu dětí a mládeže Olomouc nazvaný *Po stopách rabína Neudy*; výstavu obrazů Evy Zahradníkové *Jednoduše – jedna duše*; nově vzniklou putovní výstavu *Cesty zmizení. Židovská a romská paměť Zadněstří*; výstavu *Rabín Feder – život a dílo*; výstavu Libora Teplého *Fotografické obrazy z vily Tugendhat*.

c) On-line výstavy

Ve věku 106 let zemřel 1. července 2015 sir Nicholas Winton, kterému se spolu s kolegy podařilo v roce 1939 zachránit před nacistickou perzekucí 669 převážně židovských dětí. Muzeum zveřejnilo k počtě N. Wintona on-line výstavu *Za hrdiny považují rodiče*. Výstava sestává z úryvků rozhovorů se Zuzanou Marešovou, jedním z "Wintonových dětí", doplněných unikátními fotografiemi a dokumenty z jejího rodinného archivu. Výstava je dostupná na: http://collections.jewishmuseum.cz/index.php/simpleGallery/Show/displaySet/set_id/128

d) Výstavy ve spolupráci s dalšími institucemi

Od 18. května do 20. září 2015 se v Domě fotografie Galerie Hlavního města Prahy (GHMP) konala společná výstava ŽMP a GHMP *Osvětimské album*. Výstava představila všech téměř 200 fotografií z tzv. Osvětimského alba (resp. jeho kopie), unikátního dokumentu z roku 1944, zachycujícího systematickou likvidaci evropských Židů. Přestože jsou na fotografiích zachyceni převážně občané předválečného Československa z Podkarpatské Rusi, nebyl doposud v České republice tento soubor fotografií vystaven. Židovské muzeum pro výstavu poskytlo nové tisky z negativů pořízených v roce 1947 a finančně podpořilo její konání. Kurátorem výstavy a autorem doprovodných textů byl Martin Jelínek z ŽMP. K výstavě bylo uspořádáno několik komentovaných prohlídek s kurátorem a vydán leták. Jako doprovodný program byla uspořádána diskuze s Beatou a Sergem Klarsfeldovými, kteří hráli významnou roli v předání originálu Osvětimského alba v roce 1980 do jeruzalémského památníku Yad Vashem. Manželé Klarsfeldovi byli také hosty pořadu České televize Hyde Park Civilizace, jehož významná část byla věnována Osvětimskému albu i samotné výstavě. K té byla rovněž uspořádána přednáška prof. Miroslava Petříčka *Moc a bezmoc fotografie*. Výstava se setkala s velkým zájmem médií, informovaly o ní např. Česká televize, Týden, Respekt, Lidové noviny, Blesk, Deník, Prague.tv či Travel Trade Gazette. Za dobu konání výstavu zhlédlo 4 644 návštěvníků.

Výstava Osvětimské album



Ve spolupráci s Muzeem Mladoboleslavsko připravilo ŽMP výstavu *Židovské tradice a zvyky na Mladoboleslavsku*. Na boleslavském hradě byla přístupná od 26. června do 1. listopadu 2015. Mladá Boleslav byla prvním místem v českých zemích, kde na sklonku 19. století místní židovská komunita vybudovala vlastní muzeum. Sbírká v roce 1938 zahrnovala téměř 500 liturgických předmětů včetně textilií, které připomínaly minulost okolních židovských obcí. Ve válečných letech 1940–1942 byla sbírká

převezena do Prahy, kde je dodnes součástí kolekce ŽMP. Výstavu zhlédlo 3226 návštěvníků a provázel ji zájem regionálních médií. Úspěch měly také doprovodné programy pro děti a mládež.

Jako v minulých letech ŽMP pořádalo ve spolupráci s různými partnery putovní výstavy. V roce 2015 jich pražská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu nabízela třináct, z nichž sedm se zabývalo tematikou šoa: *Neztratit víru v člověka... Protektorát očima židovských dětí; Anna Franková – odkaz pro současnost; Ghetto jménem Baluty/Zpráva o Lodži; Zmizelí sousedé – Pocta dětským obětem holocaustu, Židovské svědectví o českém století, Děvčata z pokoje 28, L 410, Terezín a Příběh dětí – kresby dětí z terezínského ghetta*. Nabídka putovních výstav dále zahrnovala pět populárně-naučných témat (*Barokní synagogy v českých zemích; Druhý život českých svitků Tóry; Historie Židů v Čechách a na Moravě; Židovské tradice a zvyky a Židovské vzdělávání a školství*) a rovněž fotografickou výstavu Karla Cudlína *Stříbrný příliv* z prostředí seniorů soustředěných kolem Domu sociálních služeb na pražském Hagiboru provozovaného Židovskou obcí v Praze.

Tyto výstavy byly v roce 2015 instalovány v 50 školách a muzeích ve 22 městech v České republice a ve 4 zahraničních institucích (Německo, Slovensko, USA a Švédské království).

Brněnská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu zapůjčovala dvě putovní výstavy s tematikou šoa, a to *Příběh dětí – kresby dětí z terezínského ghetta* a *Děvčata z pokoje 28, L 410, Terezín*. Celkem je bylo možno zhlédnout na 5 místech České republiky.



6

Sbírky a jejich dokumentace

a) Péče o sbírky

Sbírkové předměty, knižní fond i archivní fondy ŽMP byly plně zabezpečeny v teplotně, světelně i klimaticky kontrolovaných podmínkách. Restaurátoři průběžně kontrolovali stav předmětů jak v depozitářích, tak i stálých expozicích muzea, kde rovněž prováděli měření intenzity osvětlení. Uskutečnila se preventivní dezinfekce vybraných prostor administrativní budovy a depozitářů ŽMP.

Externí restaurátorské zásahy byly prováděny pouze v případech bezprostředního ohrožení sbírkových předmětů špatným fyzickým stavem, pokud práce nebylo možno z kapacitních důvodů provést přímo v dílnách ŽMP. Externím odborníkům byly v roce 2015 zadány ke konzervaci či restaurování dva předměty ze sbírky textilu, tři ze sbírky rukopisů a nálezů z geniz na papíře a jeden ze sbírky vizuálního umění. Externího restaurování se dostalo také historickým dveřím áronu z Klausové synagogy, které patří k jejímu původnímu vybavení.

Restaurátorská dílna textilu se v roce 2015 věnovala především přípravě sbírkových předmětů pro novou stálou expozici ŽMP v Maiselově synagoze a předmětům pro výstavu v Mladé Boleslavi. Celkem bylo v restaurátorské dílně textilu konzervováno či restaurováno 104 textilních sbírkových předmětů, mimo jiné válečná uniforma Arthura Eisnera.

Restaurátoři papíru spolupracovali v roce 2015 při přípravě dvou výstav ŽMP (*Osvětinské album a Ztracené obrazy: Eugeen van Mieghem a židovští emigranti do Nového světa*) a podíleli se rovněž na přípravě stálé expozice v Maiselově synagoze (8 faksimilií a rozsáhlý instalační materiál). Začátkem roku restaurátoři spolupracovali s Úsekem dokumentace a evidence sbírek v depozitáři na Smíchově při instalaci stabilního hasicího systému. Společně přestěhovali kompletní soubory malby (přibližně 1 300 obrazů). Práce pro jednotlivá oddělení ŽMP zahrnovala: restaurátorské zásahy na 54 pracích na papíře, kartonech a pauzácích a drobné konzervační zásahy a vyčištění 696 obrazů pro sbírku vizuálního umění. Pro sbírku rukopisů a nálezů z geniz na papíře byl restaurován 1 rukopis a 71 předmětů ze souboru geniz. Pro oddělení pro dějiny šoa proběhlo restaurování 7 předmětů. Pro knihovnu ŽMP bylo restaurováno 22 knih a další knihařské a konzervační zásahy byly provedeny na 161 knihách. Pro archiv ŽMP bylo restaurováno 6 vázaných archivních pramenů. Společně s kurátorkou sbírky rukopisů a nálezů z geniz na papíře provedli restaurátoři papíru detailní průzkum souboru nálezů z genizy v Rychnově nad Kněžnou.

V restaurátorské dílně kovů bylo konzervováno nebo restaurováno 93 stříbrných, mosazných, dřevěných a železných předmětů. Dále byly sbírkové předměty konzervovány nebo restaurovány pro výstavy, zápůjčky a pro účely systematické digitalizace sbírky stříbra. Pro novou stálou expozici ŽMP v Maiselově synagoze bylo přitom zrestaurováno 15 sbírkových předmětů a zhotovena rekonstrukce jednoho obřadního předmětu.

V roce 2015 byly opět otevřeny dva přechodně uzavřené depozitáře ŽMP. Po instalaci stabilního hasicího zařízení v objektu muzea v Praze na Smíchově byla v prvních měsících roku 2015 vrácena na své místo sbírka malby. Po dokončení rekonstrukce Maiselovy synagogy byl znovu otevřen depozitář sbírky kovů a přidružených materiálů.

Klausová synagoga

V mimopražském depozitáři textilu byly udržovány klimatické a bezpečnostní podmínky zlepšené na základě stavebních opatření z nedávných let. Na základě vyhodnocení celkové situace včetně statiky budovy vedení ŽMP přijalo rozhodnutí přesunout soubor textilu do nového depozitáře v Praze.

Za dohledu pracovnice muzejního archivu (V. Hamáčková) bylo restaurováno 12 náhrobků vsazených v opěrné zdi při Klausové synagoze a dalších 7 náhrobků vybraných z celé plochy Starého židovského hřbitova. Restaurována byla rovněž pískovcová tumba na pahorku Nefele.



b) Dokumentace

Úsek Dokumentace a evidence sbírek vystavil v roce 2015 celkem 166 výdejek, na nichž bylo zaevidováno (tj. vydáno z depozitáře a uloženo zpět) 5 645 sbírkových předmětů. Předměty byly nejčastěji vyjímány z depozitárního režimu pro digitalizaci a restaurování, konzervování nebo čištění. Mimo depozitáře ŽMP zůstalo ke 2. 2. 2016 celkem 2 668 předmětů (především v expozicích a na výpůjčkách pro výstavní účely). V rámci digitalizace sbírek ŽMP byla již téměř dokončena digitalizace sbírky kresby a grafiky a podařilo se zcela dokončit digitalizaci sbírky malby.

Úsek dokumentace a evidence sbírek se i v roce 2015 věnoval průběžné inventarizaci sbírkových fondů ŽMP. V roce 2015 byla provedena inventarizace části sbírky vizuálního umění, a to souboru malby (více než 2 200 předmětů), souboru plastiky (téměř 350 předmětů), a v návaznosti na dočasné uzavření depozitáře na galerii Maiselovy synagogy také části sbírky kovů a přidružených materiálů (přibližně 3 200 předmětů), tj. cca 14,5 % sbírkového fondu ŽMP. Dále byla provedena zevrubná kontrola dat v databázovém systému uložení předmětů a data byla připravena na import do nového evidenčního systému.

Během roku 2015 byla podána 3 hlášení o změnách v Centrální evidenci sbírek na MK ČR. Ve shodě s příslušnými zákonnými předpisy byly připraveny podklady pro katalogizaci přírůstků za rok 2012 a bylo nahlášeno 133 nových evidenčních čísel do podsbírký judaik.

Průběžně se zapisovaly a doplňovaly údaje o sbírkových předmětech do muzejní databáze. V roce 2015 pokračovaly práce na standardizaci a doplnění dat o sbírkových předmětech v systému Collective Access (především vytváření vzájemných vazeb mezi souvisejícími předměty, sjednocení záznamů o nabytí předmětů atd.). Během roku 2015 byla data ze staršího databázového systému MUDAS importována do systému Collective Access, s nímž se nadále pracuje jako s primárním. Ke konci roku 2015 byly informace o sbírkových předmětech zpřístupněny ve zkušebním provozu také široké veřejnosti on-line.

Úsek dokumentace a evidence sbírek v roce 2015 přistoupil k revizi a doplnění přepisu obsahu informací z tzv. Německého katalogu do elektronické podoby. Tento projekt bude pokračovat několik let. Do elektronické podoby byl v roce 2015 převeden také soubor tzv. N čísel, tedy evidenčních čísel předmětů, které během 2. světové války nebyly primárně zahrnuty do sbírkového fondu muzea. V neposlední řadě provedli pracovníci úseku během roku 2015 zevrubnou revizi předmětů vedených v tzv. Pomocném fondu a připravili jejich obrazovou a textovou dokumentaci pro import do nového evidenčního systému.

V návaznosti na projekt *Příběh pokračuje*, který se věnoval akviziční činnosti ŽMP za léta 1994–2014, byla v roce 2015 problematika akvizic vyhodnocena formou rozsáhlé materiálové studie v časopise *Judaica Bohemiae*.

Ve fotooddělení bylo zdigitalizováno celkem 10 736 záběrů sbírkových předmětů, především ze sbírky vizuálního umění (8 348 záběrů, komplexně dokončena digitalizace souboru malby) a ze sbírky rukopisů a nálezů na papíře (1 736 záběrů).

Fotooddělení současně pokračovalo v digitalizaci archivních a knihovních materiálů (pro Oddělení pro dějiny šoa komplexní digitalizace fotoalb – celkem 6 447 snímků, pro knihovnu 987 záběrů a Archiv ŽMP 752 záběrů). Pro výstavy *Osvětimské album*, *Zmařené naděje* a *Ztracené obrazy* zhotovilo fotooddělení na 400 snímků.

Průběžně byly fotografovány vernisáže, významné návštěvy a další důležité akce ŽMP a nadále byla pořizována dokumentace exteriérů, interiérů a výstav (1 095 záběrů). Byla zhotovena fotodokumentace Maiselovy synagogy po rekonstrukci. Ve spolupráci s Odborem rozvoje a vztahů s veřejností byly nadále zhotovovány snímky pro webové stránky muzea a Informační a rezervační centrum. Všechny snímky zhotovené ve fotooddělení byly následně ukládány do databáze Collective Access.

Podstatnou část práce fotoarchivu tvořilo vyřizování téměř 190 žádostí badatelů z tuzemska i ze zahraničí včetně poskytování požadovaných materiálů, většinou v elektronické podobě.

c) Archiv

Rozsah prací a služeb poskytovaných badatelské veřejnosti ovlivnilo v roce 2015 budování stabilního hasičského zařízení v objektu archivu na Smíchově. Archivní materiál byl v prvním čtvrtletí kompletně vystěhován a dočasně uložen v náhradních prostorách v archivní budově ŽMP a v depozitářích Archivu Akademie věd ČR. Následně byly všechny fondy přestěhovány zpět. Archiv ŽMP obnovil svou činnost v plném rozsahu k 1. dubnu 2015.

Pracovnice archivu průběžně kontrolovaly fyzický stav archiválií, za pomoci externistů pokračovalo mechanické čištění od prachu a drobné opravy, vybrané archiválie byly restaurovány v restaurátorské dílně muzea. V roce 2015 bylo vyčištěno 157 archivních knih a 10 knih bylo restaurováno. Souběžně probíhalo mechanické čištění nově převzatých písemností před jejich archivním zpracováním.

Pořádací práce se soustřeďovaly jak na nové zpracování materiálů uložených v archivu, tak na zpracování nově získaných osobních pozůstalostí – celkem bylo zpracováno 5 pozůstalostí (M. Hanková). Dále probíhalo třídění a pořádání písemností podnikového archivu Židovského muzea – zpracovávány byly materiály z let 1969–1994 (30 kartonů). Současně proběhlo skartační řízení (M. Kurečková). V roce 2015 bylo vytvořeno 5 nových inventářů v elektronické podobě a zpracovány podklady pro 1 manipulační seznam. Odborná pozůstalost Jiřího Fiedlera byla podrobně prohlédnuta, sestaven seznam pro potřeby převzetí a vypracována darovací smlouva (L. Petrusová). Rozsáhlý celek této pozůstalosti (více než 40 kartonů) prošel dezinfekcí v Archivu hl. města Prahy.

Ve spolupráci s fotodílnou muzea pokračovala digitalizace vybraného archivního materiálu s cílem zajistit studijní a záložní kopie historicky cenných a badatelsky často požadovaných materiálů, které slouží především pro rodopisné bádání. V roce 2015 bylo digitalizováno 6 archivních knih (1 696 snímků). Na internetových stránkách ŽMP byla zpřístupněna digitalizovaná kniha obřezek (1783–1811) z fondu ŽNO Praha (566 snímků). Pracovnice archivu L. Petrusová digitalizovala a prezentovala na internetu opisy náhrobních nápisů starého židovského hřbitova v Prostějově (410 snímků) a vybrané materiály z poloviny 18. a první poloviny 19. století z fondu ŽNO Mikulov (14 signatur, tj. 161 snímků). Byla zahájena příprava materiálů z období 2. světové války z fondů ŽNO Prostějov a ŽNO Slaný k digitalizaci v roce 2016. V roce 2015 bylo zkontrolováno a nafoliováno 8 kartonů spisového materiálu (cca 8 000 fol.)

Archiv ŽMP



d) Knihovna

Pracovníci knihovny pokračovali v odborné katalogizaci knih, časopisů a jednotlivých článků či statí. Přibylo 1696 záznamů a ke konci roku elektronický katalog knihovny ŽMP obsahoval 57 511 záznamů. K nim bylo připojeno 69 818 údajů o jednotlivých knihovních jednotkách. V depozitáři periodik v Pinkasově synagoze byly dále zpracovávány časopisy, do katalogu byly vloženy záznamy 64 titulů i údaje o jednotlivých číslech. Pro katalog knihovny bylo rovněž zpracováno a do něj zařazeno 117 záznamů večerních pořadů Oddělení pro vzdělávání a kulturu.

Od 1. května 2015 zpracovává knihovna ŽMP svůj fond podle nových katalogizačních pravidel RDA (Resource Description and Access) závazných pro Českou republiku. Nejvýznamnější změnou oproti dosud používaným katalogizačním pravidlům AACR2R (Anglo-American Cataloguing Rules) je celkový přístup k popisu zdrojů, a tím i změna struktury pravidel. Vedle výrazných změn v popisné katalogizaci se mění a rozšiřuje i použití autorizovaných selekčních údajů a také tvorba autorizovaných forem jmen. Pracovníci knihovny se zúčastnili školení pravidel RDA, taktéž absolvovali e-learningový kurz „Kurz 1: Tištěné monografie 1 (RDA, MARC 21), Základní kurz katalogizace ve formátu MARC21“. Pro usnadnění práce byly vytvořeny šablony pro zpracování jednotlivých druhů dokumentů. Dále byly provedeny změny v personálních, korporativních a věcných autoritách.

Knihovna spolupracuje s národním Kooperačním systémem článkové bibliografie (báze ANL) a se Souborným katalogem ČR. V roce 2015 zaslala do báze ANL 166 záznamů článků z periodika Roš chodeš a do Souborného katalogu ČR 1468 bibliografických záznamů knih a 59 záznamů periodik.

Uskutečnila se též digitalizace kompletních řad periodik *Hickls illustrierter Volkskalender für das Jahr...* z let 1902/1903 1938/1939 a *Služba repatriantům* z roku 1945 a dokumenty byly zpřístupněny on-line. Tento projekt byl podpořen z grantového programu VISK 7 Ministerstva kultury ČR.

V historické části fondu proběhla mimořádná revize po stěhování a také průběžná revize 326 knih zapsaných do Centrální evidence sbírek. Ke konci roku 2015 čítala podsběrka „Knihy“ 2 902 tisků. V průběhu roku bylo do evidence zapsáno 348 svazků. K záznamům knih v elektronickém katalogu jsou postupně připojovány fotografie titulních listů. Ve spolupráci s fotooddělením se zatím podařilo zdokumentovat více než 530 vzácných tisků.

Péče o sbírku vzácných tisků pokračovala průběžným restaurováním 6 exemplářů. Dvě knihy byly kompletně opraveny restaurátory papíru v ŽMP a 4 svazky byly zadány externím restaurátorům i díky příspěvku Nadace Židovské obce v Praze. Kurátorka sbírky starých tisků (S. Singerová) průběžně zajišťovala prohlídku stavu bohemikálních a moravikálních tisků pro případné budoucí restaurování. V rámci průběžné katalogizace starých tisků ve fondu knihovny se průběžně katalogizovaly i vzácné tisky a dohledávaly další případné exempláře pro zápis do Centrální evidence sbírek.

Pokračovala spolupráce s Vyšší odbornou školou grafickou v Praze. Spolu s restaurátory papíru pracovníci knihovny vybrali méně vzácné staré tisky, které nebylo možné pro jejich fyzický stav zpřístupnit badatelům. Studenti školy je pak pod odborným dohledem pedagogů restaurovali. Během roku se tak podařilo opravit 6 svazků.

e) Oddělení pro dějiny šoa

V rámci oddělení bylo nově digitalizováno 7 archivních kartonů dokumentů a 6 fotografických alb. Postupně byly do on-line katalogu na internetové adrese <http://collections.jewishmuseum.cz/> přidávány v rámci Oddělení pro dějiny šoa další sbírkové soubory. Proběhlo uspořádání, revize a import dokumentů z chystané sbírky *Osobní pozůstalosti* (celkem 32 archivních kartonů). K archivní sbírce *Dokumenty perzekuce a* připravované sbírce *Zmizelí sousedé* byly přiřazeny popisky v anglickém jazyce, pokračoval odborný popis snímků ze sbírky fotografií oddělení.

Průběžně získávané materiály z rodinných archivů byly po digitalizaci a odborném zpracování fyzicky zařazeny do příslušných sbírek. Digitalizované dokumenty včetně zapůjčených byly naimportovány a zpracovány v digitální databázi CollectiveAccess. V loňském roce byl proveden odborný popis u více než 6000 položek (archivních materiálů a fotografií, údajů k osobám ad.) v rámci digitální databáze.

V roce 2015 pamětníci nebo jejich příbuzní a přátelé zapůjčili téměř 2 000 fólií dokumentů (archivní i fotografické povahy), které byly naskenovány a nově z katalogizovány do muzejní databáze dokumentů CollectiveAccess. Jako dar bylo přijato 649 fólií, které byly rovněž digitalizovány a uloženy do digitální databáze CollectiveAccess. Originály byly po zpracování zařazeny do připravovaných sbírek *Zmizelí sousedé a Osobní pozůstalosti*. V muzejní databázi byl proveden odborný popis a přiřazeny popisky v anglickém jazyce u cca 400 snímků z celku *Okupace* ve sbírce fotografií šoa.

Oddělení pro dějiny šoa i nadále zpracovávalo rozsáhlé archivní soubory a prostřednictvím on-line katalogu sbírek je na webové adrese <http://collections.jewishmuseum.cz/> postupně zpřístupňuje veřejnosti. Veřejný katalog sbírek se v roce 2015 dočkal nejen nově přidávaných předmětů, ale také rozsáhlých úprav, které uživatelům přinášejí atraktivnější vizuální zpracování, a zejména vylepšené funkce a zvýšenou přehlednost zveřejněných informací.



7

Věda a výzkum

Vědecké projekty a další odborná činnost Židovského muzea v Praze usilují o prozkoumání dějin a kultury Židů v českých zemích v širokém kontextu vývoje střední a východní Evropy. Vnímají české a moravské židovské komunity jako součást židovské transnacionální kultury a věnují se vzájemnému ovlivňování stejně jako migraci mezi nimi. Výzkumné projekty podporují pluralitu přístupů, například historický výzkum, dějiny umění, etnologii a další. Sahají od zlepšování porozumění rozsáhlým sbírkám ŽMP přes dokumentaci (například židovských hřbitovů) po aktivní výzkum v archivech a dalších paměťových institucích. Výsledky výzkumu muzeum zpřístupňuje také prostřednictvím expozic a dočasných výstav a usiluje o jejich začlenění do vzdělávacích programů. Vědeckou činnost v Židovském muzeu koordinuje Mgr. Michal Frankl, PhD., jako vedoucí Odboru židovských studií a dějin antisemitismu.

Výzkumná práce v roce 2015 zahrnovala interpretaci a další zpracování sbírek různého druhu počínaje sbírkovými předměty přes archivní fondy, fotoarchiv a knihovní fondy. Pro pochopení historie sbírek a jejich významu, ale také pro navrácení předmětů původním vlastníkům včetně ŽMP, je zásadní provenienční výzkum (zejména Odbor sbírek a Knihovna, ve smyslu archivní provenience také Archiv a Oddělení pro dějiny šoa). Další významnou součástí výzkumné práce je dokumentace biografických, místopisných a dalších informací týkajících se historie a kultury židovských obcí v českých zemích (viz dále Oddělení židovských dějin a judaistiky a Archiv). Tento výzkum je základem jak pro publikační činnost pracovníků muzea, tak i pro vědecké práce vědecké veřejnosti.

Pro vědeckou práci v muzeu je klíčová spolupráce s dalšími výzkumnými organizacemi a projekty v České republice a v zahraničí. V roce 2015 ŽMP i nadále ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny Akademie věd ČR organizovalo semináře k židovským dějinám, které se většinou konaly v prostorách Oddělení pro vzdělávání a kulturu. Cílem těchto odborných setkání otevřených veřejnosti je vytvořit prostor pro diskuzi o aktuálně probíhajících výzkumných projektech k židovským dějinám a dějinám antisemitismu. Obě pořádatelky instituce tak chtějí přispět k výměně informací a metodologických přístupů mezi českými a zahraničními badateli. Semináře se konají jednou měsíčně, po dobu trvání semestru na Karlově univerzitě. Pro účely semináře byl vytvořen seznam e-mailových adres přibližně 200 odborníků, kteří pravidelně dostávají informace o semináři a dalších odborných akcích. V roce 2015 se uskutečnilo pět seminářů, z nichž čtyři byly prezentace výzkumných projektů významných zahraničních badatelů (z USA, Německa a Velké Británie).

Prvními dvěma svazky byla zahájena nová knižní řada *Židé – dějiny – paměť*, kterou ŽMP ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR vydává v Nakladatelství Lidové noviny. Kniha Michaela L. Millera *Moravští Židé v době emancipace* je první zásadní studií spojující kulturní, sociální a politické dějiny Židů na Moravě v době od počátku emancipace do druhé poloviny 19. století. Překlad anglického originálu umožnila podpora Rothschild Foundation Europe. Jako druhá vyšla kniha Michala Frankla a Miloslava Szabó *Budování státu bez antisemitismu? Násilí, diskurz loajality a vznik Československa*, jež komparativně přibližuje český a slovenský antisemitismus na konci první světové války a v prvních okamžicích meziválečného Československa. Studie, jež je výstupem projektu P410/11/2146 podpořeného Grantovou agenturou ČR, kromě jiného přibližuje roli protizidovského násilí, analyzuje funkci antisemitismu v době „budování“ národního státu. ŽMP a ÚSD průběžně aktualizovaly internetové stránky <http://www.jewishhistory.cz> jež zprostředkovávají informace o vědeckých projektech, konferencích, workshopech, knižní řadě a semináři k židovským dějinám.

Zásadní roli v publikaci výsledků zkoumání českých židovských dějin a v komunikaci vědecké komunity plní impaktovaný vědecký časopis *Judaica Bohemiae* (viz Oddělení židovských dějin a judaistiky).

Ke strategii podpory výzkumu a zvýšení jeho kvality náleží zvyšování dostupnosti archivních fondů a dalších sbírek, a to jak těch spravovaných ŽMP, tak i těch v dalších paměťových institucích v České republice. Jako nejrozsáhlejší sbírková instituce zaměřená na židovské dějiny v České republice ŽMP hraje centrální roli ve zpřístupňování metadat on-line a v publikaci digitálních reprezentací různých typů sbírek. Za tímto cílem ŽMP působí jak na národní úrovni, tak též svým podílem ve významných mezinárodních projektech.

Velmi významná je účast na projektu Evropská infrastruktura pro výzkum holocaustu (viz Oddělení pro dějiny šoa), jímž se Židovské muzeum v Rámcovém programu 7 Evropské komise a následně v Horizontu 2020 zapojilo do nové sítě významných výzkumných institucí a archivů. ŽMP se zapojilo do projektu Yerusha, v jehož rámci vzniká evropská databáze archivních fondů a sbírek týkajících se židovských dějin a kultury (viz Archiv).

Židovské muzeum v Praze představuje a systematicky rozšiřuje infrastrukturu pro vědecký výzkum a zpřístupňuje digitální zdroje on-line a ve studovněch. Usiluje také o aktivní práci s komunitami badatelů a snaží se vyhovět jejich výzkumným potřebám. Z toho důvodu ve spolupráci s dalšími institucemi věnuje značnou pozornost vytváření digitálních zdrojů, jejich propojování a pořádání („digital curation“). Jako centrální software pro správu a rozvoj digitálních dat (kromě knihovnických dat) postupně doplňuje katalog sbírek založený na programu s otevřeným kódem CollectiveAccess. Veřejné rozhraní (<http://collections.jewishmuseum.cz/>) jednotlivá oddělení průběžně doplňují o nová data. Od roku 2015 badatelé mohou pracovat s novým veřejným uživatelským rozhraním, které bylo přizpůsobeno také potřebám nově publikovaných záznamů více než 40 000 sbírkových předmětů a upraveno na základě požadavků uživatelů.

ŽMP zároveň své digitální zdroje publikuje i prostřednictvím dalších projektů, ať již informace o archivních fondech prostřednictvím projektů EHRI a Yerusha, či nově – v pilotním projektu s daty dokumentačního projektu k Židům v Ostravě – v portálu Europeana, za pomoci projektu Judaica Europeana.

ŽMP (Michal Frankl) bylo spolupořadatelem workshopu o digitálních humanitních vědách (Digital Humanities in Czech Republic), který 24. 9. 2015 pořádal projekt LINDAT/CLARIN (Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy) pod záštitou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Magdalena Sedlická a Jaroslava Vítámvášová zde prezentovaly projekty EHRI a Yerusha. Michal Frankl se také podílel na práci pracovní skupiny pro sociální a humanitní vědy, jež připravila aktualizaci české Cestovní mapy velkých výzkumných infrastruktur pro období 2016–2022, již schválila vláda ČR.

Starý židovský hřbitov



a) Odbor sbírek

Kurátoři se v roce 2015 věnovali následující odborné a výzkumné činnosti:

Kurátor sbírky kovů Jaroslav Kuntoš se zabýval doplňováním a upřesňováním katalogizačních podkladů ukazovátek na Tóru. Do konce roku 2015 bylo tímto způsobem zpracováno 405 předmětů. Spoluautorsky se podílel na přípravě článku *Slovacika v podsбірce „Judaika“ Židovského muzea v Praze*, který vyšel ve sborníku *Acta Judaica Slovaca 21(2015)*, a *Acquisition Activity in the 'Judaica' Sub-collection Groups of the Jewish Museum in Prague, 1994–2014 (Judaica Bohemiae L-1, 2015)*. Dále připravil podklady pro revitalizaci stálé expozice stříbra v Zimní modlitebně Španělské synagogy, v níž jsou plánovány dílčí změny jak ve struktuře, tak ve způsobu prezentace vystavených objektů.

Kurátorka sbírky vizuálního umění Michaela Sidenberg se v roce 2015 v domácích i zahraničních archívech věnovala jak výzkumu spojenému se svěřenými sbírkovými fondy (část výsledků je průběžně využívána při řešení restitučních případů, část pak při tvorbě návrhů na nové stálé expozice muzea), tak výzkumu spojenému s připravovanými speciálními projekty – zejména výstavou *Trosečníky v Šanghaji: Ghetto Hongkew očima uprchlíků a objektivem Arthura Rothsteina*, kterou ŽMP uskuteční v roce 2016. Autorsky se spolupodílela na přípravě článku *Acquisition Activity in the 'Judaica' Sub-collection Groups of the Jewish Museum in Prague, 1994–2014 (Judaica Bohemiae, L-1, 2015)*

Dále se soustředila na řešení otázek spojených s dohledáváním a restitucemi předmětů odcizených z majetku FŽO a nelegálně vyvezených do zahraničí (jedná se převážně o rituální předměty, jež prošly evidencí a správou ŽMP a dříve byly v majetku českých a moravských židovských obcí, které v poválečném období buď nebyly obnoveny, nebo přestaly existovat v důsledku emigračních vln a odlivu židovské populace z regionů). Úspěšným výsledkem její činnosti v této oblasti je především restituce (28. května) a následná repatriace pláštiku na Tóru zachyceného počátkem roku 2015 v nabídce jeruzalémského aukčního domu Kedem. V oblasti vizuálního umění zmapovala soubor 22 pohřešovaných uměleckých děl, která byla ze Státního židovského muzea počátkem 50. let 20. století na základě rozhodnutí tehdejších nadřízených orgánů převedena do správy Národní kulturní komise (NKK), po jejíž likvidaci připadla do správy dnešního Národního památkového ústavu (NPÚ).

Kurátorka sbírky rukopisů a nálezů z geniz na papíře Lenka Uličná se autorsky podílela na přípravě článku *Slovacika v podsбірce „Judaika“ Židovského muzea v Praze (Acta Judaica Slovaca 21 (2015) a Acquisition Activity in the 'Judaica' Sub-collection Groups of the Jewish Museum in Prague, 1994–2014 (Judaica Bohemiae, L-1, 2015)*. Dále se věnovala problematice genizových nálezů: na mezinárodním kurzu *At the Source training and development programme: Methodology and Practice: Developing Jewish Libraries and Archives* v Jeruzalémě prezentovala projekt *Not catalogued paper genizot at the Jewish Museum in Prague*, na nějž navázala příprava projektu zpracovávajícího komplexně nálezy z genizy v Rychnově nad Kněžnou. V říjnu 2015 se účastnila Kurzu hebrejské kodikologie a paleografie pořádaného Accademia Ambrosiana v Miláně. L. Uličná také spolupracovala na vytipování a vyhledání vhodného materiálu k chystané nové expozici ve Španělské synagoze. Dále se věnovala problematice jazyků napsu na sbírkových předmětech a jejich evidenci v databázi Collective Access.

Kurátorka sbírky textilu Dana Veselská se spoluautorsky podílela na přípravě článku *Slovacika v podsбірce „Judaika“ Židovského muzea v Praze*, který vyšel ve sborníku *Acta Judaica Slovaca 21 (2015)* a článku *Acquisition Activity in the 'Judaica' Sub-collection Groups of the Jewish Museum in Prague, 1994–2014 (Judaica Bohemiae, L-1, 2015)*. Spolupracovala též s Židovskou obcí Brno při výběrovém řízení na výrobu souboru textilií M. Podwala pro rekonstruovanou brněnskou synagogu. Rovněž se podílela na vytipování a vyhledání vhodného materiálu k chystané nové stálé expozici ŽMP ve Španělské synagoze.

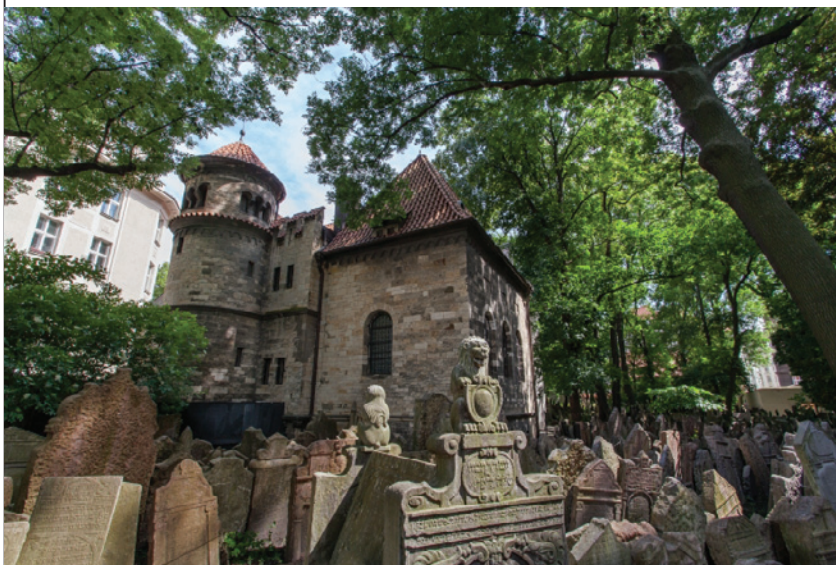
Vedoucí Fotoarchivu Martin Jelínek připravil výstavu *Osvětímské album*, kterou spolupořádalo Židovské muzeum v Praze s Galeríí hlavního města Prahy v Domě fotografie. O výstavě také informoval v časopise *Judaica Bohemiae*, L-2, v prosinci 2015 zprávou *The Auschwitz Album Exhibition*. Výstava *Osvětímské album* je velmi úspěšným projektem Fotoarchivu: v roce 2015 byla rovněž zapůjčena do Židovského muzea ve Stockholmu a na podzim 2015 zahájil M. Jelínek kurátorské práce na přípravě výstavy a souvisejících doprovodných aktivit v moskevském Lumière Brothers Center for Photography.

Jako každý rok proběhla ve spolupráci s FF UK přednáška v expozicích pro posluchače Ústavu pro dějiny umění. Odborní pracovníci Odboru sbírek byli rovněž zastoupeni na řadě konferencí, sympozií a diskuzí. Michaela Sidenberg se zúčastnila mezinárodního semináře *Holocaust Art: An Essential Tool for the Methodology of Constructing a Historical Narrative* pořádaného EHRI a památníkem Yad Vashem v Jeruzalémě ve dnech 9.–11. února 2015, kde přednesla příspěvek *Against Amnesia: The Jewish Museum in Prague's Visual Art Collection as a Memory Glyph*. Lenka Uličná v červnu 2015 přednesla v OVK Brno přednášku *Jak přispěli středověcí Židé k dějinám českého jazyka...* Vedoucí úseku dokumentace a evidence sbírek Magda Veselská se s příspěvkem o dějinách ŽMP zúčastnila konference Muzea a 2. světová válka, kterou v říjnu 2015 uspořádalo Muzeum města Ústí nad Labem. Pracovník úseku Petr Brodák se zúčastnil odborné konference Mosty k ochraně kulturních památek v Národním muzeu v Praze.

Koordinátorka restaurátorské dílny, Veronika Richtr Nauschová, připravila přednášku *Židovské textilie související s obřadem kolem narození dítěte – obřzkové povijany na Tóru* pro konferenci Textil v muzeu v Technickém muzeu v Brně.

Petra Ptáčnicková z restaurátorské dílny textilu se 9.–10. června 2015 zúčastnila přednášek na Pražském hradě organizovaných skupinou Textil při Komisi konzervátorů a restaurátorů Asociace muzeí a galerií (AMG). Zástupkyně restaurátorské dílny kovů Klára Čechlovská se 8.–10. září 2015 účastnila celorepublikové konference Komise konzervátorů a restaurátorů AMG v Plzni. Koordinátor restaurátorské dílny papíru Ondřej Zatloukal se 11. listopadu 2015 zúčastnil workshopu Nové technologie digitalizace a rekonstrukce zničených a poškozených kulturních statků pořádaný Goethe Institutem v Praze. V restaurátorské dílně textilu pod vedením koordinátorky dílny absolvovala praxi studentka VŠCHT, další studentka téže školy zde vypomáhala v rámci dobrovolnického programu. V restaurátorské dílně papíru absolvovala praxi pod vedením koordinátora dílny studentka VOŠG.

Obřadní síň



b) Oddělení pro dějiny šoa

Oddělení pro dějiny šoa se podílí na výzkumných projektech a infrastrukturách z oblasti historie, archivnictví a humanitních digitálních věd. Projekt Evropská infrastruktura pro výzkum holocaustu – EHRI (Michal Frankl, Wolfgang Schellenbacher a Magdalena Sedlická) má za cíl spojovat a zpřístupňovat informace o rozptýlených archivních materiálech o holocaustu: internetový portál EHRI ke konci roku 2015 nabízel informace již o 1 828 archivech v 51 zemích.

Na závěr projektu v březnu 2015 byly zveřejněny dva průvodce rozptýlenými archivními materiály. *Terezínský archivní průvodce* (*Terezín Research Guide*, <https://portal.ehri-project.eu/guides/terezin>) spojuje v databázi detailní popisy dokumentů ze čtyř nejbolsáhlejších archivních souborů původních i poválečných materiálů týkajících se ghetta Terezín. Materiály jsou přístupné také prostřednictvím interaktivní mapy a propojeny autoritními záznamy z databáze obětí holocaustu.

Průvodce o „židovských radách“ (*„Jewish Councils’ Research Guide“*, <https://portal.ehri-project.eu/guides/jewishcouncil>) spojuje informace o archivních fondech a sbírkách týkajících se vedení židovských obcí a ghetta, jež byla podřízena nacistům a musela se z donucení podílet na pronásledování židovských obyvatel. Archivní průvodce přibližuje historii a strukturu fondů „židovských rad“ v Praze, Vídni a Budapešti. V roce 2015 se pracovnice ŽMP Magdalena Sedlická zapojila do mezinárodního projektu Jewish Councils Archives in Europe, který doplňuje dosavadní aktivity EHRI a má za cíl zpřístupnit digitalizované archivní prameny k takzvaným „židovským radám“ a jejich činnosti v období druhé světové války.

Michal Frankl vystoupil na závěrečné konferenci EHRI v Berlíně a projekt přiblížil také na konferenci Texte, Karten, Erschließungsmethoden. Neue Perspektiven auf frühe Holocaust- und Lagerliteratur 4.–5. 5. 2015 v Gießen, kde vystoupil s příspěvkem o rané dokumentaci holocaustu a EHRI (*Frühe archivalische Dokumentation des Holocausts und die European Holocaust Research Infrastructure*).

Od května 2015 se ŽMP podílí na druhé fázi Evropské infrastruktury pro výzkum holocaustu podpořené Evropskou komisí v rámci programu Horizont 2020. ŽMP zde vede pracovní podprojekt New views on digital archives, v jehož rámci Michal Frankl, Magdalena Sedlická a Wolfgang Schellenbacher připravují zvláštní blog analyzující dokumenty z archivů holocaustu, edice dokumentů a další výstupy.

V rámci projektu Hranice paměti podpořeném Claims Conference ŽMP dokumentuje jména a osudy Židů z pohraničí českých zemí – jedné z posledních dosud nedostatečně probádaných skupin obětí holocaustu z území současné České republiky. Zjištění informací o členech těchto často početných a ekonomicky významných komunit, které byly zničeny bezprostředně po mnichovské dohodě, naráží na nedostatek souhrnných pramenů – je nezbytné je pracně rekonstruovat z podkladů získaných z mnoha archivů v České republice a v zahraničí.

30.–31. 3. 2015 uspořádalo ŽMP v Národním archivu workshop Stopy židovských dějin a holocaustu v archivech České republiky, na němž byly představeny tři výše popsané archivní projekty: EHRI, Yerusha a Hranice paměti. Cílem workshopu bylo seznámit české archiváře s mezinárodními archivními projekty a infrastrukturami a v diskuzi je propojit s jejich partnery z významných zahraničních organizací.

Ve výzkumu hrálo významnou roli téma židovských uprchlíků a historie uprchlické politiky. Michal Frankl se od září 2015 jako stipendista v Mandel Center for Advanced Holocaust Studies při US Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu, DC zabýval v rámci svého projektu Občané země nikoho (Citizens of the No Man’s Land) vyháněním Židů na hranicích střední Evropy v roce 1938 a souvislostí mezi politikou vůči židovským uprchlíkům a proměnou pojetí občanství ve středovýchodní Evropě v druhé polovině

30. let 20. století. Svůj projekt prezentoval při několika příležitostech: na CEFRES research forum (29. 4.), v US Holocaust Memorial Museum (16. 12.), při veřejné přednášce na University of Michigan (3. 12.). Spolu s Kateřinou Královou z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy přednesl příspěvek v pořadu *Global Refugees: The Case of Jews and Greeks in 20th-Century Czechoslovakia* v Library of Congress (Washington, DC, 14. 12.). V rámci projektu BeGrenzte Flucht (Michal Frankl a Wolfgang Schellenbacher) vzniká on-line edice dokumentů o uprchlících z Rakouska do Československa po „anšlusu“ Rakouska nacistickým Německem v roce 1938.

Michal Frankl vystoupil na konferenci *Beyond Camps and Forced Labour*, 7.–9. 1. 2015 v Londýně, s příspěvkem *Museum and Survivors' Testimony: Representations of the Holocaust in Czech Museums and Memorials*. S koreferátem o protizidovských názorech českých elit na konci první světové války se účastnil konference *Radikalisierung des Antisemitismus während des Ersten Weltkrieges? Antisemitische Akteure und jüdische Kriegserfahrungen im europäischen Vergleich* pořádané Centrem pro výzkum antisemitismu (Zentrum für Antisemitismusforschung) v Berlíně od 18. do 20. 3. 2015. Na plzeňském sympoziu k problematice 19. století věnovaném tématu loajality, 26. 28. 2. 2015, přednesl příspěvek *Diskurs židovské (ne)loajality ve stínu 1. světové války*.

Významnou součástí práce oddělení tvořila popularizace výsledků vědecké práce prostřednictvím výstav. Téma uprchlíků a migrantů ve 20. století a tragiku jejich osudu zvolili jako výstavní projekt kurátoři výstav – *Orient v Čechách? Židovští uprchlíci za první světové války a Zmařené naděje. Poválečné Československo jako křižovatka židovských osudů* – v Galerii Roberta Guttmanna, které vznikly ve spolupráci s Oddělením pro dějiny šoa. Výpovědi z vybraných rozhovorů ze sbírky *Rozhovory s pamětníky* doplňovaly unikátní fotografickou výstavu *Osvětimské album*, kterou ŽMP pořádalo ve spolupráci s Galerií hlavního města Prahy. Vyprávění pamětníků použili Pavla Hermína Neuner a Michal Frankl při vytvoření on-line výstavy *Za hrdiny považují rodiče*, která vznikla k počtě sira Nicholase Wintona v červenci 2015 (http://collections.jewishmuseum.cz/index.php/simpleGallery/Show/display-Set/set_id/128).

Jana Šplíchalová je členkou mezinárodního kolektivu autorů scénáře putovní výstavy *Der Vernichtungsort Maly Trostenez/Vyhlazovací komplex Malý Trostinec*, která bude veřejnosti představena koncem roku 2016 v Minsku, Berlíně a postupně i v dalších městech.

Rok 2015 byl ve znamení intenzivní práce k připomenutí osudu transportů z Brna a terezínského ghetta, které skončily na území okupovaného Běloruska. Dlouholetá spolupráce s nadací Internationales Bildungs- und Begegnungswerk (IBB Dortmund a IBB „Johannes Rau“ Minsk) vedla díky iniciativě Ministerstva zahraničních věcí ČR v součinnosti s Magistrátem města Brna a Židovské obce Brno k položení pamětní stély v prostorách zničeného židovského hřbitova na území bývalého ghetta v Minsku. Jana Šplíchalová vyhotovila pro MZV ČR text a fotodokumentaci připravované publikace *Tragický osud Židů deportovaných z českých zemí v Bělorusku 1941–1944*.

Oddělení pro dějiny šoa se připojilo k řadě akcí, které doprovázely 70. výročí konce druhé světové války; Jana Šplíchalová přednesla příspěvek na téma *Osvobození očima terezínských vězňů* na konferenci, kterou pořádala 27. 4. 2015 Československá obec legionářská.

Pro orálně historickou sbírku *Rozhovory s pamětníky*, kterou vede Pavla Hermína Neuner, se v roce 2015 podařilo nahrát 75 rozhovorů s pamětníky převážně z České republiky, ale i z USA a Izraele. V současné době má orálně historická sbírka ŽMP 1 389 rozhovorů. Cílem je metodou orální historie mapovat život Židů na našem území; nahrávání je zaměřeno na získávání vícegeneračních výpovědí v rámci jedné rodiny. Důležitou součástí nahrávání rozhovorů s pamětníky zůstává obohacování sbírky o fotografie a dokumenty z rodinných archivů jednotlivých narátorů. Katalogizováním sebraného

materiálu se nabízí možnost připojovat ke jménům obětí v databázi Institutu Tereziánské iniciativy fotografie a příběhy rodinných příslušníků přeživších pamětníků. ŽMP tak přispívá k tomu, aby ani osudy rodin pamětníků nebyly zapomenuty.

Svědectví pamětníků tvořilo pramenný základ článku kurátorky sbírky Pavly Hermíny Neuner s názvem *Borůvkovo sanatorium*, který otiskly v březnovém čísle *Obecní noviny* Židovské obce v Praze.

V roce 2015 Oddělení pro dějiny šoa začalo spolupracovat s Robertem B. Friedem z New Yorku, který se rozhodl podporovat aktivity muzea v oblasti orální historie v rámci sdíleného projektu From Generation To... Interview Project, o kterém detailněji informuje číslo 4/2015 Zpravodaje ŽMP (<http://c.jewishmuseum.cz/files/newsletter/ZpravodajZMP4-2015.pdf>).

I v roce 2015 Oddělení pro dějiny šoa připravilo podkladové materiály pro řadu publicistických záměrů a filmových dokumentů. Osud Fredyho Hirsche zaujal Dirka Kämpera, autora knihy *Fredy Hirsch und die Kinder des Holocaust. Die Geschichte eines vergessenen Helden aus Deutschland*, ale také Helgu Cramer ve filmovém dokumentu *Fredy Hirsch 1936–1944* a izraelského režiséra Rubiho Gata ve snímku *Dear Fredy*. Pro zastupitelské úřady ČR a Izraele v Bangkoku pracovnice Oddělení pro dějiny šoa připravily při příležitosti premiéry dětské opery *Brundibár* výběr dětských básní s doprovodným textem.

Oddělení pro dějiny šoa vypracovalo řadu podkladů, které slouží při pátrání Českého červeného kříže a jako důkazní materiál pro vydání osvědčení Odboru pro veterány Ministerstva obrany. Součástí běžné agendy oddělení bylo zodpovídání dotazů ohledně osudu obětí šoa – více než 700 badatelských žádostí – ať již písemně nebo při osobních konzultacích. Formou rešerší byla pro badatelské a publikační účely zpracována například témata: Fredy Hirsch, rodinný tábor Osvětim – Březinka, Vyhlazovací střediska v Belžecu, Sobiboru a Malém Trostinci, Tranzitní ghetta na území Generálního gouvernementu, Filmování v ghettu Terezín, představení dětské opery *Brundibár*.

c) Oddělení židovských dějin a judaistiky

Vedoucí oddělení Iveta Cermanová za asistence A. Putíka redakčně připravila dvě čísla impaktovaného vědeckého časopisu *Judaica Bohemiae* L (2015), 1, 2 a zahájila redakční práce na čísle 1 ročníku LI (2016). Proběhla dvě zasedání redakční rady časopisu.

Prioritou činnosti oddělení bylo dokončení přípravy nové expozice v Maiselově synagoze *Židé v českých zemích, 10.–18. století*, jež byla slavnostně otevřena 30. června 2015. I. Cermanová a A. Putík finalizovali veškeré podklady pro novou expozici. Zrevidovali hlavní a vedlejší texty včetně jejich překladů do angličtiny, dokončili popisky, zrevidovali jejich anglický překlad a provedli korekturu grafického zpracování všech expozičních textů. Dále byly dokončeny veškeré obsahové podklady pro multimediální databázi významných židovských obcí v českých zemích a historických plánů židovských sídlišť z let 1727/1728, pro prezentaci oslavného židovského průvodu z roku 1741 a prezentaci vybraných starých hebrejských rukopisů a tisků. Byly vytvořeny obsahové podklady pro audio stojany expozice. Ve spolupráci s Odborem rozvoje a vztahů s veřejností ŽMP byly zajištěny obrazové podklady pro všechny AV prvky a též byla zajištěna repropráva ke všem exponátům. A. Putík a I. Cermanová rovněž provedli kompletní revizi zpracování jednotlivých AV prvků expozice zhotovitelskými firmami a vykonali autorský dohled při instalaci expozice.

A. Putík (za spolupráce I. Cermanové a D. Polakoviče) vytvořil k expozici novou publikaci *Dějiny Židů v českých zemích v 10.–18. století*. I. Cermanová sepsala zprávu *Jews in the Bohemian Lands, 10th–18th Century. The Jewish Museum in Prague's New Permanent Exhibition in the Maisel Synagogue* pro *Judaica Bohemiae* 50 (2015), 2 a ve spolupráci s H. Fetterlem článek o nové expozici pro časopis *Architekt* 4/5, 2015.

JUDAICA BOHEMIAE L-2



JEWISH MUSEUM IN PRAGUE 2015

Pracovníci oddělení se dále věnovali dlouhodobým výzkumným úkolům včetně výzkumu v archivech a vědeckých knihovnách. Výsledky prezentovali ve vědeckých pracích a využili je rovněž pro doplnění interních databází. D. Polakovič a A. Putík ve spolupráci s L. Petrusovou dokončili publikaci *Židovský hřbitov v Brandýse nad Labem*, která bude publikována v roce 2016 elektronicky ve formátu pdf. I. Cermanová a D. Polakovič přispěli texty *Abraham Trebitsch z Mikulova a jeho rodina, Středověký hebrejský vězeňský nápis ve Vysokém Mýtě* a *Bibliografie Jiřiny Šedinové* do sborníku k jubileu J. Šedinové (Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et Historica). D. Polakovič sepsal příspěvek *A Bibliography of Jiří Fiedler pro Judaica Bohemiae* 50 (2015), 1, dokončil článek *Poslední vůle tachovského cadika* pro *Sborník Českého lesa v Tachově* 34 (2015) spolupodílel se na publikaci *Kenaanské glosy ve středověkých hebrejských rukopisech s vazbou na české země* (Praha: Academia 2015). P. Kocman vytvořil studii *Die kurze Geschichte der jüdischen Gemeinde in Auspitz (Hustopeče), 1621–1651* pro *Judaica Bohemiae* 50 (2015), 2, dokončil *Příspěvek ke správnému vývoji židovských obcí na Moravě do roku 1945* pro sborník *Židé a Morava* 22 (2015) a ve spolupráci s H. Teufelem publikoval článek *Vztah šlechty a židů na Moravě v raném novověku* (in: *Šlechticův žid – žid šlechticem: židovské elity a židovská šlechta v novověku a moderní době*, Ostrava 2015).

A. Putík prováděl genealogický výzkum pražských židovských rodin a do genealogické databáze vložil dalších 180 osob. Celkem tak databáze obsahuje 14 280 osob ze zamyšlených přibližně 20 000. D. Polakovič pokračoval v dokumentaci židovských hřbitovů v Praze a v pěti venkovských obcích. P. Kocman spolupracoval archivními rešeršemi s Muzeem a galerií Břeclav na přípravě podkladů pro novou expozici. P. Kocman dále spolupracoval na projektu nadace The Rothschild Foundation (Hanadiv) Europe Yerusha: Archival traces of Jewish history in the Czech Republic.

Po tragickém úmrtí autora *Encyklopedie židovských obcí Čech, Moravy a Slezska* Jiřího Fiedlera byla pozastavena distribuce dosud nezpracovaných hesel encyklopedie a distribuují se pouze hotová hesla. D. Polakovič se podílel na třídění a soupisu písemné pozůstalosti J. Fiedlera pro ŽMP.

Kromě běžné komunikace s odbornou i laickou veřejností a odpovědí na badatelské dotazy vyhotovil P. Kocman dva recenzní posudky na odbornou studii a diplomovou práci a byl konzultantem jedné magisterské práce. P. Kocman a D. Polakovič přednesli 8 odborných a popularizačních přednášek na různých místech České republiky.

d) Archiv

Odborná činnost archivářů se nadále soustředila především na výzkum dějin Židů v okupovaném pohraničí a na dějiny židovské komunity v českých zemích po roce 1945. V rámci dokončení grantového projektu podporovaného Grantovou agenturou ČR (P410/10/2399) publikovala V. Hamáčková ve spolupráci s M. Lhotovou ze Severočeského muzea v Liberci v *Judaica Bohemiae* (L-1, 2015) druhou část studie *Die Liquidation der jüdischen Organisationen in den annektierten Grenzgebieten im Lichte der Materialien des Stiko Reichenberg*. M. Hanková publikovala ve sborníku *Women and the Holocaust: New Perspectives and Challenges, Warsaw 2015* (vyd. Instytut Badań Literackich PAN Wydawnictwo) pod titulem *„November Winds Destroyed My Happiness.“ Gender, Ethnicity and Geographical Displacement during and after the Shoah* příspěvek, který přednesla na konferenci ve Varšavě. (Konference Women and Holocaust in Central Europe: New Perspectives and Challenges se konala ve dnech 17.–19. listopadu 2011). V roce 2015 dále pokračovala ve studiu a sestavování podrobného přehledu materiálu k židovské problematice v jednotlivých fondech Archivu bezpečnostních složek (studium fondů Z a 319). Ve spolupráci s Oddělením pro dějiny šoa zajistila 8 rozhovorů s pamětníky během dvou pracovních cest do USA. Zároveň projednala převzetí archivních materiálů, které doplní rodinnou pozůstalost Sachs-Koretz a pozůstalost H. Feigla (další korespondence H. Feigla s O. Kokoschkou).

Muzejní archiv pokračoval i v roce 2015 ve spolupráci s muzei a archivy v pohraničních oblastech v organizování seminářů k novodobým dějinám Židů v Čechách. V roce 2015 vydalo ŽMP sborník *Židé v Čechách 5*, v němž byly publikovány referáty přednesené v říjnu 2014 na semináři v Teplicích.

V roce 2015 se dále rozvíjela spolupráce na dvouletém projektu Yerusha, podporovaném nadací The Rothschild Foundation (Hanadiv) Europe. ŽMP se ve spolupráci se státními oblastními a státními okresními archivy Čech a Moravy podílí na vytváření databáze archivních fondů a sbírek, které obsahují prameny k židovským dějinám v Sudetech v letech 1848–1938 a k tématu židovských politických obcí na Moravě. Databáze poskytne českým i zahraničním badatelům přehledné informace o uložení a charakteru pramenů k uvedené tematice. V rámci projektu budou anglicky zpřístupněny i informace o všech fondech v archivu ŽMP, které do projektu tematicky spadají. V roce 2015 byly zpracovány popisy k 75 fondům archivu ŽMP. V rámci spolupráce na projektu byl březnu 2015 v Národním archivu uspořádán workshop Stopy židovských dějin a holocaustu v archivech České republiky. Po ukončení úpravy metadat v systému CollectiveAccess, která bude probíhat do konce roku 2016, se předpokládá zpřístupnění databáze veřejnosti na webových stránkách muzea.

Ve spolupráci s Oddělením židovských dějin a judaistiky se též archiv podílel na dokumentaci židovských hřbitovů a zhodnocení získaného epigrafického materiálu. V roce 2015 se L. Petrusová dále věnovala dokumentaci hřbitova v Habrech. Ve sborníku ze semináře *Židé v Čechách 5* uveřejnila text svého příspěvku *Židovský hřbitov v Teplicích*. Na Starém židovském hřbitově v Praze byl vykonáván odborný dohled nad rekonstrukcí a restaurátorskými pracemi (V. Hamáčková).

Pracovnice archivu se zúčastnily dvou konferencí informujících o současných trendech v archivnictví, především o otázkách spojených s digitalizací, které pořádal Národní archiv (Ztráty a nálezy aneb Příklady dobré a špatné praxe tvorby Národního archivního dědictví nejen pohledem archivářů; Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě). Dvě pracovnice absolvovaly školení k nové verzi programu PEvA, organizované Odborem archivní správy a spisové služby MV ve spolupráci s Institutem pro veřejnou správu.

Muzejní archiv zaznamenal v roce 2015 celkem 156 badatelských návštěv (studovalo zde 86 badatelů, ke studiu bylo předloženo 1093 evidenčních jednotek). Zájem badatelů se jako v minulých letech soustředil na rodopis, dějiny jednotlivých židovských obcí a dokumentaci nemovitých památek (hřbitovy, synagogy). Pracovnice archivu zpracovaly 17 rešerší a poskytly na 120 konzultací a odpovědí na písemné dotazy. Pro výstavy, publikační účely a badatelské potřeby bylo zpracováno 25 skenů. Z archivních fondů ŽMP byly zapůjčeny materiály na soubornou výstavu architekta, typografa, scénografa a pedagoga Zdeňka Rossmanna (1905–1984), kterou pořádala Moravská galerie v Brně. Pro dokumentární cyklus o sportovcích, kteří se za druhé světové války zapojili do boje proti nacismu nebo byli nacisty perzekvováni (cyklus pod názvem *Sportovci hrdinové* natáčela ČT Sport), byly připraveny materiály k části věnované maratonci Oskaru Hekšovi. Tento díl současně zachycoval historii ŽSK Hagibor.

e) Knihovna

Muzejní knihovna měla v roce 2015 celkem 532 registrovaných čtenářů. V knihovně a multimediálním centru se uskutečnilo 912 badatelských návštěv, další odborné dotazy byly vyřizovány písemně. Během roku bylo z fondu knihovny vypůjčeno 2 634 dokumentů, z toho 1 325 absenčně. Knihovna nabídla stejně jako v minulých letech i vypůjčky meziknihovní vypůjční službou. Jiným knihovnám bylo zapůjčeno 70 dokumentů, pro zaměstnance muzea bylo vyřizováno 32 vypůjček či kopií článků a statí.

V roce 2015 byla dokončena fyzická prohlídka („s knihou v ruce“) knižního fondu za účelem zjištění původních vlastníků knih. Celkem bylo v roce 2015 prohlédnuto 2 076 knih; do databáze bylo zadáno 794 záznamů. Za celou dobu projektu od roku 2001 bylo takto zkontrolováno 99 258 svazků a zadáno 48 977

jednotlivých vlastnických záznamů. Dokončeno bylo i prověřování možného uložení knih Salomona Huga Liebena v knihovně podle původního soupisu z tzv. *Německého katalogu* a následné fyzické ověřování ve fondu u shodujících se titulů. Po skončení prohlídky přibýlo k původnímu seznamu 355 knih (vyhledaných podle vlastnického záznamu v knize) dalších 34 knih.

Zaměstnanci knihovny (M. Bušek, S. Singerová) se podíleli na vytvoření nové expozice v Maiselově synagoze. Knihovní dokumenty jsou zde zastoupeny jak formou faksimilií, tak reprodukcemi jednotlivých stran. Také maketa klasicistní knihovny v expozici vychází ze skutečných tisků.

Knihovna Židovského muzea v Praze je od roku 2012 zapojena do projektu „Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit“. Autoritou je ověřená a směrodatná, standardizovaná podoba jména personálního nebo korporativního autora, geografického jména, názvu dokumentu nebo výrazu věcného selekčního jazyka. Projekt koordinuje a odborně garantuje Oddělení národních jmenných autorit Národní knihovny ČR. Knihovna ŽMP jako lokální supervizor přispívá do databáze národních autorit jak novými záznamy, tak se podílí na opravě stávajících autorit. V roce 2015 M. Kotyzová zpracovala 57 nových autorit. V listopadu 2015 se knihovna ŽMP přímo připojila k databázi národních autorit, což vede k denní aktualizaci hesel. V současné době lze v on-line katalogu najít u personálních a korporativních autorů přímý odkaz na jejich národní autoritu (autoritní záznam).

Multimediální centrum knihovny v administrativní budově muzea i nadále zpřístupňuje zájemcům nejen odborné a muzejní databáze (databáze obětí šoa, databáze sbírkových předmětů, katalog knihovny, katalog sbírek), ale též Archiv vizuální historie USC Shoah Foundation obsahující nahrávky rozhovorů s lidmi, kteří přežili šoa nebo k tomuto období mohli podat svědectví. Je zde také možno zhlédnout ze záznamu večerní pořady Oddělení pro vzdělávání a kulturu, pokud se podařilo zajistit souhlas přednášejícího. Pro badatele je přístupná příruční knihovna a návštěvníci zde zároveň mohou zakoupit publikace vydávané muzeem.

Multimediální centrum



f) Zastoupení v domácích a zahraničních organizacích

ŽMP mělo své zástupce na pravidelném výročním zasedání Asociace evropských židovských muzeí, které se konalo v Jeruzalémě (M. Veselská), i na zasedáních Asociace muzeí a galerií ČR (D. Veselská). Kurátorka uměleckých sbírek M. Sidenberg zastupuje ŽMP ve správní radě Evropského institutu odkazu šoa, o. p. s. M. Veselská je členkou pracovní skupiny Judaica při Evropském institutu odkazu šoa, o. p. s. Knihovna ŽMP je členem knihovnických organizací SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR) a SDRUK (Sdružení knihoven ČR). ŽMP je dále Z. Pavlovskou a J. Šplíchalovou zastoupeno v české

delegaci International Holocaust Remembrance Alliance – IHRA (dříve Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research – ITF). M. Frankl i nadále zastupoval ŽMP v Pražském centru židovských studií při Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a v Evropské infrastruktuře pro výzkum holocaustu – EHRI), ředitel ŽMP L. Pavlát jako dříve působil jako člen redakční rady Nakladatelství Academia, P. Kocman byl nadále činný ve Společnosti pro dějiny židů v České republice.



8 Příprava nových expozic a transformace muzea

V návaznosti na dramaturgický plán nových expozic muzea byla dokončena příprava nové expozice *Židé v českých zemích, 10.–18. století* v Maiselově synagoze.

Dne 19. března 2015 byla kolaudací úspěšně zakončena rekonstrukce budovy synagogy a úprava jejího bezprostředního okolí. V dubnu až červnu 2015 následovala instalace expozice, jejíž přípravy probíhaly od roku 2011. Prostřednictvím moderních způsobů prezentace seznamuje návštěvníka s nejdůležitějšími fenomény, jež byly charakteristické pro židovský život v českých zemích ve středověku a raném novověku. Důležitou informační součástí expozice, jež citlivě podporuje vypovídací hodnotu vystavených 169 originálů, faksimilií a kopií dokumentů, jsou multimédia. Mezi nimi na velké projekční ploše poutá hlavní pozornost několikaminutový 2D průlet ulicemi pražského Židovského Města v jeho předasanační podobě podle Langweilova modelu Prahy. Dotykové obrazovky s bohatým obrazovým materiálem umožňují návštěvníkovi vyhledávat v databázích významných židovských obcí, židovských osobností, „prolistovat“ cenné rukopisy a tisky či podrobně prozkoumat unikátní historický obrazový záznam oslavného židovského průvodu z roku 1741. Na rozdíl od uspořádání předchozí expozice zůstal střed synagogy volný, připravený pro proměnu v hlediště. Vzniklo tak multifunkční auditorium pro večerní programy komornějšího charakteru (hudba, četba, divadlo jednoho herce, projekce, diskuze). Ambicí nového kulturního prostoru je přitáhnout především českého diváka. Kompletní rekonstrukce budovy významně zkvalitnila parametry vnitřního prostředí, a tím i péči o zde deponovaný sbírkový fond. Kurátory nové expozice jsou PhDr. Iveta Cermanová, Ph.D., a PhDr. Alexandr Putík, autorem architektonického řešení expozice i rekonstrukce synagogy je Ing. arch. Hynek Fetterle, vyšším dodavatelem stavby firma KONSIT a.s., vitríny a instalační prvky dodala firma Lotech design s.r.o., grafické práce zajistili Jan Jiskra, Vladimír Vašek a firma Signpek s.r.o. Obsahy audiovizuálních prvků v expozici vznikly ve spolupráci s Fakultou elektrotechniky ČVUT a firmami Deep Vision a Lunchmeat.

Správní rada ŽMP na svém jednání 21. 10. 2015 vzala na vědomí informaci ředitele L. Pavláta o dalším postupu transformace a jejich finančních aspektech. Oproti původně uvažované, nákladné proměně Španělské synagogy byly časově předsunuty méně nákladné změny v Pinkasově synagoze. Práce na libretu a další činnosti směřující k některým změnám v tomto *Památníku obětí šoa z Čech a Moravy* a jeho bezprostředním okolí byly již v roce 2015 zahájeny. Se započítáním vlastních prací v objektu se počítá v červnu 2017 a otevřením po úpravách na přelomu let 2017 a 2018. Projekt nové expozice ve Španělské synagoze pak počítá se započítáním prací v objektu v únoru 2018 a jeho otevřením do června 2019. Novým doplňujícím projektem plánovaným již na rok 2016 je rekonstrukce sálů Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Maiselově ulici 15, aby byly reprezentativnější, a tedy lépe využitelné pro kulturní programy.

Jedním ze záměrů transformace muzea je též aktivněji zapojit do své činnosti veřejnost. V tom sehrává významnou úlohu Společnost přátel Židovského muzea v Praze, na jejíž činnosti se podílejí aktivisté zařazení do stále rozšiřujícího se dobrovolnického programu, zahájeného v roce 2011. V roce 2015 se do něj zapojilo 45 osob, většinou studentů, kteří nejčastěji pomáhali při pořádání kulturních akcí a v Památníku českých a moravských obětí šoa v Pinkasově synagoze. Mimo to pomáhali v jednotlivých muzejních odděleních například skenováním, přepisováním rozhovorů s pamětníky, archivací dokumentů či zpracování videozáznamů.





9

Akvizice

V roce 2015 se uskutečnila 2 řádná zasedání a 8 mimořádných jednání Sbírkotvorné komise ŽMP za účasti externích spolupracovníků. Nejvíce přírůstků v roce 2015 pocházelo z vlastního výzkumu muzea (zpracování geníz, konkrétně Spálené Poříčí) – 11 evidenčních čísel, která však zahrnovala celkem 70 předmětů. Druhou významnou skupinu tvořily dary, které věnovali jednotlivci ze zahraničí i tuzemska – 31 evidenčních čísel zahrnuje 52 předmětů. Některé z darů reflektovaly rozšíření sběrného programu muzea na poválečné období; mezi tyto akvizice patří např. cestovní kufr JUDr. Lva Broda nebo uniforma Františka Mahlera (Franka Marlowa). Další, menší skupinu přírůstků představovaly předměty z depozitáře, u nichž bylo zjištěno nesprávné evidenční číslo (celkem 5 nových evidenčních čísel). Zakoupeno bylo 38 předmětů evidovaných pod 35 evidenčními čísly. K zvláště cenným nákupům roku 2015 patří soubor synagogálních textilií pocházejících pravděpodobně z genízy v Kasejovicích nebo portrét Kamily Voglové-Lüftschitzové od Alfréda Justitze. V neposlední řadě lze mezi akvizicemi zmínit i předmět pocházející původně ze sbírek ŽMP, který se díky pracovníkům ŽMP podařilo identifikovat v katalogu 43. aukce izraelského aukčního domu Kedem (*Objects: Judaica & Israeliana* položka 52) a posléze, po úspěšném jednání s dosavadním držitelem, prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Izraeli repatriovat zpět. Jedná se o pláštík na Tóru moravské provenience z počátku 20. století, který ze sbírek muzea zmizel v druhé polovině 50. let minulého století. ŽMP také v roce 2015 vyhovělo jedné restituční žádosti ze sbírky vizuálního umění.

Knihovna ŽMP byla v roce 2015 obohacena o 1 146 svazků. Velká část byla získána dary či výměnou. Díky nabídce dědiců Jiřího Fiedlera, bývalého pracovníka muzea a významného odborníka na židovské památky v Čechách a na Moravě, bylo možno doplnit fond z jeho bohaté knihovny. Dalším z významných darů byl soubor knih Huga Saluse z pozůstalosti M. Salus. Dárce byl J. Moore z Miltonu v Massachusetts USA.



10

Vzdělávací aktivity

ŽMP stejně jako v minulých letech nabízelo prostřednictvím svého Oddělení pro vzdělávání a kulturu (OVK) četné pořady, programy a projekty.

Pobočka oddělení v Praze připravila 10 typů tematických přednášek a spolu s nimi 16 různých výtvarně nebo dramaticky pojatých interaktivních děl. Programy se týkaly nejrůznějších aspektů života Židů – tradic a zvyků, biblických dějin či dějin Židů v Čechách a na Moravě. Velká pozornost byla tradičně věnována výukovým programům s tematikou antisemitismu a šoa.

Muzejní Oddělení pro vzdělávání a kulturu získalo v roce 2015 v rámci "Celoměstských programů podpory vzdělávání na území hl. m. Prahy pro rok 2015" grant na podporu žáků a pedagogů učňovského školství v otázkách prevence společensky nebezpečných jevů. Cílem tohoto projektu bylo účinně působit v oblasti prevence extremismu, rasismu a antisemitismu. ŽMP ve svém projektu přibližovalo žákům židovskou menšinu a její kulturu jako významnou součást evropské, a tedy i české kultury, pomáhalo nahlédnout, s jakými předsudky se historicky setkávala a jaká aktuální témata ji v současnosti provázejí. V první fázi projektu byla pro žáky připravena komentovaná prohlídka pražského Židovského Města, v následné fázi se zúčastnili některého z muzejních vzdělávacích programů zaměřených proti xenofobii, rasismu a antisemitismu. Součástí projektu byl i seminář pro učitele přihlášených škol. Celkem se projektu zúčastnilo téměř 800 žáků a 70 pedagogů učňovského školství.

Všech vzdělávacích programů v pražské pobočce Oddělení pro vzdělávání a kulturu se zúčastnilo 8 014 domácích žáků a studentů. Kromě nich byly některé programy a semináře připraveny i pro zahraniční studenty. V roce 2015 se v pražské pobočce oddělení zúčastnilo 508 návštěvníků z Německa, USA, Velké Británie, Hongkongu a Izraele.

Začátkem školního roku 2015/2016 se muzeum prostřednictvím Oddělení pro vzdělávání a kulturu již pošesté připojilo k Projektu Krokus, který pořádá irská organizace Holocaust Education Trust Ireland a každoročně se do něj zapojují školy po celém světě. Účastníci obdrželi od organizátorů prostřednictvím ŽMP cibulky žlutých krokusů, které žáci a studenti na podzim zasadili jako připomínku jednoho a půl milionu židovských dětí zavražděných během šoa. Za pomoci ŽMP se projektu zúčastnilo v České republice více než 77 škol a rovněž několik mateřských školek.

Na různých projektech oddělení spolupracovalo s dalšími institucemi, např. s Národním institutem dětí a mládeže na literárně-historické soutěži *Daniel* či s organizací Freiwillige Terezín, která pravidelně organizuje besedy s pamětníky.

Velká pozornost byla věnována programům pro pedagogy. V Praze se v roce 2015 pod názvem *Orient v Čechách?* konaly tři semináře o uprchlících podpořené nadací Heinrich Böll Stiftung. Každého z nich se zúčastnilo více než 40 učitelů, kteří si vyslechli příspěvky o židovských uprchlících v českých zemích ve 20. století, ale i o českých židovských uprchlících v Dánsku a ve Švýcarsku. Součástí seminářů byla také komentovaná prohlídka stejnojmenné výstavy v Galerii Roberta Guttmanna a představení vzdělávacích materiálů muzea týkajících se uprchlíků. Druhá část semináře vedená odborníky na dané téma byla věnována aktuální uprchlické krizi. Učitelé se přitom mohli setkat se samotnými uprchlíky, například z Běloruska nebo ze Sýrie. Ohlasy účastníků byly výhradně kladné.

Za účasti 60 učitelů proběhly také čtyři dvoudenní semináře *Židé – dějiny a kultura*. Významným partnerem při dalším vzdělávání pedagogických pracovníků je již několik let Památník Terezín, s nímž ŽMP v roce 2015 pořádalo dva třídní semináře pro 100 učitelů na téma *Jak učit o holocaustu*. Další jednodenní seminář za účasti 20 osob byl připraven pro studenty spolupracující s Regionálním muzeem v Kolíně. V lednu 2015 se za účasti 50 pedagogů také uskutečnil třetí výjezdní seminář v Kutné Hoře a v Českém Brodě ve spolupráci s památníkem Yad Vashem, USC Shoah Foundation a Památníkem Terezín.

Vzdělávací aktivity pobočky Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Brně byly též výsledkem spolupráce s dalšími institucemi. Osvědčila se především dlouhodobá spolupráce s Muzeem romské kultury při výuce vzdělávacího programu *Šoa, porajmos, holocaust*, který se uskutečňoval v prostorách Muzea romské kultury. Celkem 7 programů zde navštívilo 188 žáků a studentů. Pokračovaly výjezdy s pamětníky holocaustu do moravských škol. Pouze se dvěma z nich se podařilo uskutečnit 25 besed pro 2 048 žáků a studentů od základních škol po vysoké i zájemce z řad veřejnosti. V Brně rovněž proběhly jarní a podzimní cykly seminářů pro učitele nazvané *Židé – dějiny a kultura*, kterých se v 8 přednáškových blocích zúčastnilo 119 učitelů základních a středních škol i programových pracovníků jiných muzeí a oblastních knihoven.

Muzejí Oddělení pro vzdělávání a kulturu v Brně zajišťovalo též komentované prohlídky po místním židovském hřbitově. Uskutečnilo se jich 13 pro 338 žáků a studentů. Dříve zajišťované komentované prohlídky brněnské synagogy se v roce 2015 kvůli rekonstrukci této budovy neuskutečnily.

Nabídku brněnských výukových programů opětovně doplňovalo divadelní představení Divadla Kufr nazvané *Židovka aneb Žonglování se životem*, které vzniklo pod záštitou oddělení v Brně již v roce 2007. Toto divadelní představení, na něž vždy navázala beseda s pamětníkem, se v roce 2015 uskutečnilo čtyřikrát, celkem pro 98 žáků a studentů. Pro rozšíření nabídky pokračovala spolupráce s brněnským

Pinkasova synagoga



divadlem Líšeň, které do svého repertoáru zařadilo autorskou hru *Hygiena krve* inspirovanou svědectvími a vzpomínkami přeživších a dobovými dokumenty. Představení byla uváděna přednáškou lektorky muzea zaměřenou na problematiku šoa. Po představení následovala beseda s pamětníkem. V roce 2015 se uskutečnilo 14 těchto komponovaných programů pro 1180 žáků a studentů v celé České republice i na Slovensku.

Brněnské Oddělení pro vzdělávání a kulturu pokračovalo roce 2015 ve dvou variantách v rozšířené nabídce celodenního vzdělávacího programu *Po stopách brněnské židovské komunity*. Nadále nabízelo komentovanou prohlídku centrem města zaměřenou na meziválečnou architekturu židovských tvůrců, její objednavatele a stavitele, košer stravování a návštěvu židovského hřbitova s výkladem lektorky. Druhá varianta kladla důraz na židovské tradice a zvyky, prohlídka centra města byla nahrazena workshopem *Badatel*. V jeho rámci se žáci dozvěděli o židovských svátcích, tradicích a zvycích. Obě varianty nabízely také možnost košer oběda v jídelně Židovské obce Brno. Této programové nabídce vhodné pro doplnění výuky i jako školní výlet pro mimobrněnské školy využilo v jarních a podzimních termínech 7 škol se 143 žáky a studenty.

K 70. výročí ukončení 2. světové války byl pro základní a střední školy připraven nový workshop *Konec dobrý, všechno dobré?*, v němž se žáci a studenti na základě archivních dokumentů, fotografií a vzpomínek seznamovali s osudy pěti židovských přeživších za války i po ní. Součástí programu bylo i promítnutí dokumentu Olgy Sommerové *Hořký návrat z pekla*. Této nabídce využily 4 školy s 83 studenty.

Kromě výše zmíněných aktivit se stálých vzdělávacích programů zahrnujících šest interaktivních programů a pět přednášek zúčastnilo v Brně 830 žáků a studentů základních a středních škol.

V roce 2015 pokračoval již patnáctým rokem vzdělávací projekt ŽMP *Zmizelí sousedé*, určený žákům základních a středních škol. Tento unikátní projekt mapuje osudy obětí šoa přímo v místě bydliště účastníků projektu. Pražská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu na tomto projektu, stejně jako v předchozích letech, spolupracovala s občanským sdružením Zapomenutí. Projekt probíhá ve třech fázích – přípravné (pracovní listy apod.), realizační (semináře na školách) a závěrečné (navazující aktivity). Ve všech fázích pracovníci muzea se školami komunikují a navíc podporují i samostatné školní projekty, pokud o to školy projeví zájem. Komplexní vzdělávací program obsahuje výstavu sestavenou z výsledků badatelské práce jednotlivých škol a je doplněn dalšími materiály (např. metodikou zpracovanou na webu www.zmizeli-sousedede.cz).

Projekt *Zmizelí sousedé* byl ve školách i nadále představován formou studentského průvodcovského semináře, kdy menší skupina proškolených studentů, vybavená doprovodnými texty k jednotlivým panelům a pracovními listy, prováděla své spolužáky výstavou. Projektu se v roce 2015 zúčastnilo 23 škol (přibližně 5 000–6 000 žáků jako návštěvníků výstavy, která bývá umístěna na chodbách), a přibližně 900 aktivních průvodců výstavy.

Kromě toho vzniklo 12 panelů nových výstav v ZŠ Slaný a ZŠ Trmice, které prezentují svůj konkrétní školní projekt v okolních institucích. K těmto výstavám zde vznikl nový vzdělávací materiál (animovaný film *Klíč života* ZŠ Trmice), webová stránka a doprovodný text.

S projektem *Zmizelí sousedé* se bylo možno seznámit také v zahraničí. Německá verze výstavy byla ke zhlédnutí v Drážďanech na Židovské obci, anglická verze na New Yorku na akademii v Bellport (Bellport Academic Center, NY). Na Slovensku se bylo možno s projektem formou výstavy seznámit ve spolupráci se sdružením CityNet Kremnica v jeho sídle Kremnici.



a) Večerní pořady v Oddělení pro vzdělávání a kulturu

Kulturní pořady pro veřejnost připravovaly v roce 2015 jak pražská, tak brněnská pobočka.

V roce 2015 uspořádala pražská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu (OVK) 83 večerních programů pro 2 420 návštěvníků. Významnou změnou v jejich produkci bylo otevření Maiselovy synagogy v červnu 2015. Kulturní pořady pro veřejnost zde probíhaly od září a zájemci měli možnost navštívit několik koncertů klasické hudby dotýkající se židovské tematiky, účastnit se diskuzí, nebo se zaposlouchat do literárních textů v podání předních českých herců. V prostorách auditoria OVK se nadále konaly zejména přednášky a projekce.

Během diskuzí se návštěvníci OVK setkali například s rabíny Davidem Peterem a Karolem Efraimem Sidonem, katolickým knězem Markem Orko Váchou, spisovatelkou Irenou Douskovou, německým literárním historikem prof. Hansem Dieterem Zimmermannem nebo maďarskou dokumentaristkou Eszter Hajdú.

Od září do prosince proběhlo v Maiselově synagoze šest koncertů, na nichž vystoupily soubory Collegium musicum Brno se zpěvačkou Ivanou Troupovou, kytarové duo Siempre nuevo, Pražské dechové trio, Ančerlovo kvarteto, Kvarteto Hanse Krásy a Gran Duetto Concertante.

Z filmových představení zvláště zaujal dokumentární film *A uprostřed země byl oheň* rakouského filmaře a spisovatele B. Hetzenauera věnovaný psycholožce Věře Kohnové.

Uskutečnilo se též šest prezentací knih s tematikou vztahující se k judaismu, antisemitismu a šoa spojených s diskuzemi s autory či odborníky na danou problematiku. Byla mezi nimi například kniha *Princ se žlutou hvězdou, aneb podivuhodný život a putování Petra Ginze*, kterou uvedl její autor František Tichý, nebo kniha *Padre a rebe*, kterou představil její autor Martin Flosman společně s P. Brodem.

Celoroční projekt představoval seminář k moderním židovským dějinám spolupořádaný Ústavem soudobých dějin AV ČR. Své výzkumy představili přední čeští i zahraniční odborníci jako David Rechter (Oxfordská univerzita), Tatjana Tönsmeier (Bergische Universität Wuppertal) nebo Jindřich Toman (Michiganská univerzita).

Nadále pokračoval cyklus *Naše 20. století*, v jehož průběhu se veřejnosti představili židovští i nežidovští pamětníci, s nimiž rozmlouvali pedagog a lektor Petr Sokol a novinář, dokumentarista a spisovatel Adam Drda.

V prostorách oddělení se rovněž uskutečnilo pět výstav uvedených vernisážemi: *TLV24* – výstava fotografií Pavliny Schultz; *Paměť, vzpomínání, připomínání...* – výstava prací účastníků XVI. ročníku výtvarné soutěže památníku Tereziín; *Mazl tov* – výstava fotografií Jindřicha Buxbauma, která zachycuje dvě ortodoxní židovské svatby v Kyjevě; *Jiří Winter Neprakta: známý a neznámý* – výstava méně slavných děl Jiřího Neprakty s židovskou tematikou; *Zmizelá židovská stopa* – výstava fotografií Libora Cabáka zachycující zmizelé a dochované židovské památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

I v roce 2015 se velké oblibě těšily pořady pro rodiče s dětmi, které se konaly každou druhou neděli v měsíci a zúčastnilo se jich 108 osob.

Brněnská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu nabídla veřejnosti v podvečerních hodinách 59 pořadů, které navštívilo 1 454 návštěvníků. Pokračoval volný cyklus přednášek Mgr. Jana Špačka z Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity o významných židovských skladatelích nazvaný *Slavní židovští hudebníci a skladatelé*. Řadu posluchačů si našel cyklus *Čtení sluší každému*, ve kterém herci a herečky brněnských divadel četli ze svých oblíbených knih židovských autorů. Nechyběly prezentace knih – Arnošta Goldflama *O nepotřebných věcech a lidech*, Jana Kovanice *Mír v Izraeli* a Jaroslava Balvína *Deník z kibucu*. Byl promítnut česko-slovensko-izraelský film režisérky Nataši Dudinskí *Gizi* i dokumentární film Roberta O. Curryho *Tanec s Tórou (Dancing with Torah)* o tom, jak se svitek Tóry z hořovické synagogy dostal do Muzea holocaustu v Dallasu. Film uvedl informacemi o historii a současnosti synagogy v Hořovicích architekt Jaroslav Klenovský. Velkému zájmu se těšily i besedy – největší ohlas zaznamenala ta s dramatikem, překladatelem a režisérem Antonínem Přidalem. Přízeň návštěvníků provázela hudební vzpomínka ke Dni památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti v podání Dětského sboru Brno pod vedením Valerie Matašové, kdy zazněly části z cyklu *Květovaný kůň* Karla Reinera na slova Norberta Frýda. Zájem návštěvníků provázela též program *Když k nám barvy promlouvají*, který formou arteterapeutických metod k výstavě dětských kreseb *Paměť, vzpomínání, připomínání* vedla mikulovská výtvarnice Sylva Chludilová. Mnoho zájemců se sešlo ke komentované vycházce *Paměť v ulicích*, která se věnovala nejen architektuře, ale také příběhům židovských rodin bydlících v meziválečném období v samotném středu Brna.

Ve spolupráci s Židovskou obcí Brno se v září 2015 uskutečnily Dny židovské kultury v Brně, které byly zahájeny vernisáží výstavy obrazů *Jednoduše – jedna duše* brněnské výtvarnice Evy Zahradníkové. Program dále nabídl dílnu pro rodiče s dětmi věnovanou nábožensky tradiční židovské domácnosti, dvě komentované prohlídky brněnského židovského hřbitova, představení knihy *Mír v Izraeli* spisovatele a publicisty Jana Kovanice, koncert dua Graž a Isabely Oravové s názvem *Šalom chaverim* a přednášky nazvané *Plav v jidiš* a *Jak to chodí na Jarošce aneb Placzek, Feder a ti druzí...* První byla věnována představení literárního měsíčníku *Plav* a jeho dvojčíslu, které bylo cele věnováno jazyku jidiš, druhá představila historii Židovské obce Brno, založení židovské knihovny včetně Kulturního a vzdělávacího centra rabína Federa a také práci brněnské pobočky ŽMP. Tyto programy navštívilo 210 návštěvníků.

Pro rodiče s dětmi byl nadále připraven nedělní cyklus věnovaný významným židovským svátkům. Doplnily jej dílny nazvané *Šalom, vítejte u nás*, během nichž se děti seznámily s některými židovskými zvyklostmi.

Diskuze v Maiselově synagoze



V roce 2015 byl ve spolupráci s Kulturním a vzdělávacím střediskem Brna-střed Kávéeska zahájen cyklus programů *Žilí a žijí tu s námi*. Ten si kladl za cíl nabídnout témata odkrývající židovskou přítomnost v dějinách i v současnosti. Celkem tak bylo uspořádáno 6 programů, které navštívilo 296 zájemců. V prostorách kulturního zařízení Brna-střed se současně pro více než stovku mladých lidí uskutečnilo představení divadla Líšeň *Hygiena krve*, na které navázalo vyprávění pamětnice holocaustu Eriky Bezdíčkové.

b) Koncerty a další kulturní akce ve Španělské synagoze

Ve Španělské synagoze ŽMP uspořádalo nebo se podílelo na realizaci řady koncertů a dalších kulturních akcí.

Při příležitosti Mezinárodního dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti uspořádalo 27. ledna 2015 ve spolupráci s Židovskou obcí v Praze a Nadačním fondem obětí holocaustu již tradiční slavnostní koncert. V podání smyčcového kvarteta M. Nostitz Quartet zazněly skladby Josepha Haydna, Zikmunda Schula, Josefa Suka a Ernesta Blocha.

Dne 27. dubna se ve Španělské synagoze konal *Koncert dětí* věnovaný 70. výročí konce 2. světové války v rámci hudebního festivalu MAŽIF 4, na kterém zazněly skladby Jaromíra Fogela, G. F. Handela, J. Křtitele Vaňhala, J. Iberta, E. Hradeckého, A. Vivaldiho, N. Paganiniho a dalších.

Při příležitosti 70. výročí osvobození Terezína a konce 2. světové války ŽMP a Terezín Music Foundation společně uspořádaly 29. června koncert *Liberation*, na kterém vystoupil pěvecký sbor Boston Children's Chorus se sbormistrem Anthony Trecek-Kingem a violistou Markem Ludwigem. Byly jednak představeny skladby autorů, kteří zahynuli v koncentračním táboře Terezín, jednak nové skladby na téma svobody skladatelů z Izraele, Irska a USA.

Dne 7. listopadu proběhl koncert pořádaný Velvyslanectvím Maďarska v Praze s podporou ŽMP, na kterém vystoupila maďarská klezmerová kapela Budapest Klezmer Band. Akce byla zároveň vernisáží výstavy *Architecture of Synagoges in Central Europe*.

Ve dnech 12.–13. října 2015 patřila Španělská synagoga již posedmé cyklu *Cinegoga*, unikátní syntéze němého filmu a živé hudby. Smyslem cyklu je uvádět dnes již málo známá historická díla světové kinematografie a jejich prostřednictvím přinášet nové pohledy na židovskou kulturu a tvůrce tzv. post-emancipačního období. *Cinegoga 2015* s podtitulem *Poetická avantgarda: mezi Waltem Whitmanem a Robertem Desnosem* představila 5 krátkometrážních snímků z produkce židovských umělců,

Cinegoga



kteří vedle fotografie experimentovali také s filmem. Uvedeny byly snímky Paula Stranda a Charlese Sheelera *Manhatta* (1921), Ralpha Steinera *H2O* (1929) a *Zákony mechaniky* (1930) a Mana Raye *Emak bakia* (1926) a *L'étoile de mer* (1928). Novou hudbu k filmům složilo pět mladých skladatelů a skladatelů – Eliška Cílková, Šimon Voseček, Jan Ryant Dřízal, Jacek Sotomski a Martin Klusák. Skladby nastudoval a uvedl Orchester BERG pod vedením svého uměleckého šéfa a dirigenta Petera Vrábela. Projekt se uskutečnil s podporou Hlavního města Prahy.

Ve Španělské synagoze dále i v roce 2015 probíhaly pravidelné koncerty pořádané agenturou BM ART. Celkem se jich uskutečnilo 233.

Kytarista Lubomír Brabec dokončil v roce 2015 čtrnáctý abonentní cyklus koncertů klasické hudby nazvaný *Lubomír Brabec uvádí Pražské hudební večery ve Španělské synagoze*.

Dalšími komerčními koncerty pořádanými v roce 2015 byl 11. června koncert houslového virtuosa Pavla Šporcla a dále 17. srpna koncert pěveckého sboru Wiener Jüdischer Chor pod vedením Romana Grinberga s názvem *Ose Shalom*.

Ve Španělské synagoze se též 4. listopadu uskutečnil již osmý ročník koncertního projektu *Světlo porozumění* konzervativní židovské kongregace Bejt Praha a kostela Svatého ducha za účasti České televize.

Celkem se v roce 2015 uskutečnilo ve Španělské synagoze 246 koncertů.



V roce 2015 ŽMP vydalo sedm publikací, odborný periodický sborník a řadu tiskovin propagujících akce a aktivity muzea.

Novou stálou expozici v Maiselově synagoze otevřenou 30. června 2015 doprovází publikace *Dějiny Židů v českých zemích, 10.–18. století* z pera historika Alexandra Putíka. Publikaci doprovází 135 kvalitních vyobrazení exponátů, které lze vidět ve stálé expozici v Maiselově synagoze. Publikace byla vydána česky a anglicky v nákladu 2000 kusů v každé z jazykových mutací.

Sborník *Židé v Čechách 5* obsahuje příspěvky ze semináře, který uspořádalo v říjnu 2014 Židovské muzeum v Praze ve spolupráci s Regionálním muzeem v Teplicích. Šlo o již páté setkání archivářů, historiků a pracovníků regionálních muzeí, kteří se zabývají dějinami Židů v Čechách se zaměřením na novodobou problematiku a historii pohraničních oblastí. Účastníci semináře věnovali tentokrát pozornost především rozboru pramenů, které umožňují vysledovat osud Židů z pohraničí po obsazení těchto území nacistickým Německem. Publikace byla vydána česky v nákladu 400 kusů.

K výstavě *Zmařené naděje. Poválečné Československo jako křižovatka židovských osudů* byla vydána skládačka s textem autora libreta výstavy Martina Šmoka v nákladu 1 000 kusů v české a 3 000 kusů v anglické verzi.

K výstavě *Ztracené obrazy: Eugeen van Mieghem a židovští emigranti do Nového světa* byla vydána skládačka s textem autora libreta Arno Paříka v nákladu 1 000 kusů v české a 2 000 kusů v anglické verzi.

Jako každý rok vyšel odborný časopis *Judaica Bohemiae*. Ten se specializuje na vydávání odborných studií k dějinám a kultuře Židů v českých zemích, respektive širším středoevropském prostoru (území někdejší habsburské monarchie). Časopis vychází od roku 1965 a jeho publikačním jazykem je angličtina a němčina. *Judaica Bohemiae* byla již v roce 2008 zařazena na Seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR a do prestižní vědecké databáze Web of Science (citační rejstřík Arts & Humanities Citation Index). Od roku 2009 je časopis zařazen do bibliografické a citační databáze společnosti Elsevier, Scopus a od roku 2011 do databáze ERIH PLUS (The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences). Na obsahu časopisu se pravidelně podílejí vedle českých i zahraniční přispěvatelé.

Od roku 2009 je časopis vydáván opět dvakrát ročně (v letech 1994–2008 byla publikace ročenkou). Červnové číslo 50 (2015), 1 zahajuje studie Zdeňky Stokláskové, jež líčí životní osudy a akademickou kariéru historika a archiváře židovského původu Bertolda Bretholze. Následuje závěrečná část studie Markéty Lhotové a Vlastimily Hamáčkové, jež se podrobně zabývá způsobem likvidace židovských organizací na území zabraného českého pohraničí během druhé světové války. Rubrika *Zprávy* přináší ohlednutí za životem a dílem tragicky zesnulého Jiřího Fiedlera z pera Arno Paříka, kterou doprovází bibliografie J. Fiedlera sestavená Danielem Polakovičem. Prosinčové číslo *Judaica Bohemiae 50 (2015), 2* obsahuje studii Daniela Soukupa a Lukáše Reitingera, jež se podrobně zabývá krumlovským obrazovým kodexem *Liber depictus* z poloviny 14. století. Podrobným rozbořem scén kodexu, ve kterých vystupují Židé a Židovky, zásadně přispívá k výzkumu oděvních zvyklostí židovské komunity ve středověkém Aškenázu. Následuje příspěvek Pavla Kocmana, jenž na základě studia doposud neznámého archivního materiálu přináší zcela nové poznatky k dějinám židovské obce v Hustopečích v letech

1621–1651. Studie Andrey Jelínkové v rubrice *Documents* se zabývá počátky brněnské hebrejské tiskárny a její produkcí v letech 1754–1760. Rubrika *Zprávy* informuje o vzniku nové stálé expozice ŽMP *Židé v českých zemích, 10.–18. století* v Maiselově synagoze (I. Cermanová) a o výstavě *Osvětímské album*, kterou uspořádalo Židovské muzeum ve spolupráci s Galerií hl. m. Prahy v květnu – září 2015 (M. Jelínek).

Pro 7. ročník projektu *Cinegoga* byl připraven tištěný programový přehled v česko-anglické verzi v nákladu 250 kusů a DL leták v nákladu 4 000 kusů.

V roce 2015 byly vydány reedice překladu publikace *Motýla jsem tu neviděl* v angličtině pod názvem *I have not seen a butterfly around here* v nákladu 500 kusů.

Z reedic byly dále s novou obálkou vydány tři cizojazyčné verze publikace *Židovská Praha* z pera Arno Paříka, průvodce po historii pražské židovské obce a Židovského Města s více než stem barevných fotografií pražských synagog, židovských hřbitovů a dalších památek (Jewish Prague v nákladu 500 kusů, Prague Juive v nákladu 500 kusů a Das Jüdische Prag v nákladu 500 kusů).

V české i anglické verzi pokračovalo též vydávání čtvrtletního elektronického *Zpravodaje / Newsletteru* i tištěného dvouměsíčního programového přehledu muzea, obsahujícího základní informace o památkách ve správě muzea, jeho stálých expozicích a aktuálně připravovaných výstavách, koncertech, programech pro rodiče a děti, komentovaných prohlídkách, přednáškách a diskuzních večerech.

Průběžně, podle aktuální potřeby, byly také doplňovány letáčky ke vstupenkám ve své současné šestijazyčné podobě.



a) Výpůjčky

ŽMP jako dosud i v roce 2015 spolupracovalo s mnoha domácími a zahraničními politickými, administrativními, kulturními, akademickými a vzdělávacími institucemi. V různých oblastech činnosti se jednalo o 189 tuzemských a 109 zahraničních subjektů.

V roce 2015 se v souvislosti s již existujícím systémem, spočívajícím ve vytipování a rozlišování jedno- a dvouletých smluvních vztahů, podařilo tento systém rozšířit a v případě dlouhodobých výpůjček s několikaletou úzkou spoluprací vytipovat vypůjčitele, s nimiž byly uzavřeny smlouvy o výpůjčce s tříletou platností. Daný postup znamená časovou úsporu, neboť prodloužení každého smluvního vztahu je vázáno podmínkou předchozí fyzické kontroly a vyhodnocení fyzického stavu předmětů ze strany pracovníků ŽMP. Stabilně se tato činnost dotýká výpůjček 9 domácích židovských obcí a 13 dalších kulturních subjektů, přičemž více než 90 % z nich je mimopražských. V zahraničí ŽMP dlouhodobě participuje výpůjčkou ve třech dlouhodobých expozicích.

ŽMP se svými výpůjčkami podílelo též na krátkodobých výstavách pořádaných v České republice jinými organizacemi. Z tematicky nejbližších se jednalo o širší spolupráci v rámci výstavního projektu *Židovské tradice a zvyky na Mladoboleslavsku*, který se věnoval mimo jiné připomenutí prvního židovského muzea v českých zemích – muzea mladoboleslavské židovské obce. Tradičně nejvíce výpůjček bylo ze souboru vizuálního umění a umělecká díla ze sbírek muzea se objevila v rámci úspěšných projektů: *Oskar Kokoschka a Praha* (Národní galerie v Praze), *150 let pražské paroplavy* (Národní technické muzeum) či *Mnichov – zářící metropole umění* (Západočeská galerie v Plzni).

Z krátkodobých výpůjček do zahraničí patřily k nejzajímavějším projektům výstavy: *1945 – Defeat. Liberation. New Beginning* v Deutsches Historisches Museum v Berlíně nebo *Bildstrategien der Jahre zwischen den Kriegen. Kunst in Österreich 1918–1938* ve Vorarlberg Museum v Bregenz. Pokračovala také dlouhodobá výpůjčka originálů dětských kreseb z Terezína pro United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu, stejně jako prezentace liturgických předmětů ve stálých expozicích Memorial Scrolls Trust v Londýně nebo Židovského muzea v Berlíně. Mimo výstavu kopií dětských kreseb *Příběh dětí. Dětské kresby z Terezína 1943–1944*, která byla mimo standardní výstavní účel (např. Buenos Aires, South Wales) využita také v rámci širších studijních projektů (Indiana State University, Sewanee), spolupracovalo ŽMP formou poskytnutí 16 kopií kreseb Markéty Zimmerové také na výstavě *We are still here* ve Freibergu.

S cílem prohloubit a koordinovat vzájemné aktivity a spolupráci uzavřelo ŽMP se svým britským protějškem Memorial Scrolls Trust, který pečuje o sbírku svitků Tóry a povíjanů na Tóru odprodaných v roce 1964 z komunistického Československa, memorandum o spolupráci.

ŽMP poskytlo v roce 2015 celkem 134 povolení k užití materiálů ŽMP pro knižní, časopisecké, propagační a studijní účely stejně jako k fotografování a natáčení v objektech ŽMP.

b) Neziskový sektor, informace a konzultace, média

Podstatná byla i spolupráce s institucemi a neziskovými organizacemi v oblasti vzdělávání a kultury, zmiňovaná samostatně na příslušném místě této zprávy.

Odborní pracovníci ŽMP dále osobně či písemně poskytovali informace a konzultace nezbytné pro činnost dalších institucí, odborníků různých oborů, obnovu památkových objektů a přípravu expozic na různých místech České republiky.

Ředitel muzea Leo Pavlát tak jako v minulých letech zpracovával odborná vyjádření pro učebnice, usilující o udělení doporučující doložky MŠMT, a v médiích (mimo jiné účast v Hydeparku ČT24 dne 13. 1. 2015, komentář pro ČT24 ke Dni památky obětí holocaustu 27. 1. 2015, interview v DVTV 28. 1. 2015, rozhovory pro *Deník* – 25. 4. 2015, *Svobodné fórum* – 2. 3. 2015) i pro interní potřebu FŽO se vyjadřoval na téma judaismu, židovských dějin, antisemitismu a blízkovýchodního konfliktu.

c) Účast na dalších projektech

ŽMP se v roce 2015 zúčastnilo několika akcí pořádaných ve spolupráci s jinými institucemi.

Večerní program pražského Kina Světozor patřil 20. ledna 2015 premiéře dokumentárního filmu *Gisi*, mapujícího příběh výjimečné ženy, která uvěřila, že podaří-li se jí shromáždit dostatek finančních prostředků, dokáže zastavit holocaust. Premiéru zorganizovalo Židovské muzeum v Praze ve spolupráci s Velvyslanectvím Státu Izrael v České republice a Židovskou obcí v Praze při příležitosti 70. výročí osvobození vyhlazovacího tábora Osvětim-Birkenau.

Již tradičně se muzeum zaměřilo na veřejnou připomínku šoa. Ke Dni památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti připravilo 27. ledna 2015 slavnostní koncert ve Španělské synagoze (viz kapitola 11 b).

V březnu 2015 uplynulo 71 let od vyraždění vězňů terezínského rodinného tábora v plynových komorách tábora v Auschwitz-Birkenau. ŽMP ve spolupráci s dalšími partnery připravilo na 8. března připomínkový program. Jádrem březnové připomínky tvořila ranní tryzna v *Památníku českých a moravských obětí šoa* v Pinkasově synagoze, kterou ve spolupráci s ŽMP organizovala Terezínská iniciativa. V tento den byla Pinkasova synagoga zdarma otevřena veřejnosti a odborní pracovníci muzea během komentovaných prohlídek seznamovali návštěvníky s historií a podobou památníku. Spolu s dobrovolníky také pomáhali s vyhledáváním jmen zavražděných Židů z českých zemí v databázi obětí, *Terezínské pamětní knize*, ale i v samotném památníku. Zájemci si také mohli zdarma prohlédnout výstavu *Zmařené naděje. Poválečné Československo jako křížovatka židovských osudů* v muzejní Galerii Roberta Guttmanna, kde na ně rovněž čekala komentovaná prohlídka pod vedením kurátora výstavy. V prostorách Oddělení pro vzdělávání a kulturu ŽMP proběhl 9. března 2015 seminář pro novináře nazvaný *Téma holocaustu v českých médiích*.

Muzeum se i v roce 2015 stalo jedním z organizátorů veřejného předčítání jmen obětí šoa z Čech a Moravy, které každoročně organizují Nadační fond obětem holocaustu a Institut Terezínské iniciativy. Na brněnské Moravské náměstí, kde se na akci podílela i brněnská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu, přišly během tří hodin přečíst jména obětí šoa více než dvě stovky lidí.

Ve dnech 11.–12. června 2015 uvedlo Divadlo Archa s podporou Židovského muzea v Praze divadelní adaptaci slavného románu Imre Kertésze *Kaddiš za nenarozené dítě*.

V pozdních hodinách soboty 13. června 2015 proběhl již dvanáctý ročník *Pražské muzejní noci*. Židovské muzeum v Praze zpřístupnilo pro návštěvníky zdarma Klausovou a Španělskou synagogu. V Klausové synagoze probíhaly komentované prohlídky, ve Španělské synagoze byl připraven program pro děti. Součástí akce byla také speciální komentovaná prohlídka pro hluchoněmé. Obě synagogy navštívilo celkem téměř 2 500 návštěvníků.

Oddělení pro vzdělávání a kulturu ŽMP již několik let spolupracuje na vzdělávacím projektu Krokus organizovaném irským fondem HETI – Holocaust Education Trust Ireland. Projekt si klade za cíl zprostředkovat symbolickou upomínku na dětské oběti holocaustu jejich současným vrstevníkům – školákům od 11 let. HETI poskytuje školám zdarma cibulky žlutých krokusů spolu s pracovními a výukovými materiály. Každá škola zapojená do projektu v některé evropské zemi poté naplňuje projekt do jisté míry individuálně. Žáci na začátku školního roku sázejí spolu s učiteli dějepisu květiny, které vykvétají přibližně 27. ledna, tedy v Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinů proti lidskosti. Žlutá barva rozkvetlého záhonu potom připomíná žlutou Davidovu hvězdu a památku židovských a dalších dětí, které ji byly za nacistické nadvlády nuceny nosit. OVK zprostředkovalo tento projekt v roce 2014 téměř 80 různým třídám z českých škol.

Návštěva prezidenta Státu Izrael





Muzeum zajišťovalo prostřednictvím provozního odboru správu a údržbu ve všech objektech a prostorech, které užívá ke své činnosti, včetně souvisejícího provozu technologických zařízení. Prováděné činnosti zahrnovaly úklid, údržbu, opravy a rekonstrukce stavebních a technologických částí staveb, zajištění potřebných servisních a revizních prací, údržbu a rozvoj integrovaného zabezpečovacího systému, péči o zeleň na Starém židovském hřbitově a před Maiselovou synagogou. Odbor dále zabezpečoval plnění povinností v oblasti požární ochrany a bezpečnosti a ochrany zdraví pracujících, povinností v oblasti podnikové ekologie, zajišťoval podnájem prostor v pronajatých objektech a tržních místech. Provozní odbor též spolupracoval na zajištění provozu výpočetní techniky formou outsourcingu.

Bezesporu největší akcí svým významem a rozsahem bylo dokončení stavby „Nová expozice a rekonstrukce Maiselovy synagogy“. Vyšším dodavatelem kompletizované stavby byla společnost Konsit a.s., která zahájila práce v květnu 2014. Stavba byla dokončena a zkolaudována v dubnu 2015, otevřena byla po instalaci exponátů od 1. července 2015. V rámci rekonstrukce byly provedeny i z exteriéru viditelné opravy střech, fasád, fiál, dveřních a okenních výplní, kovářských a klempířských prvků. Velkou úpravou prošla i předzahrádka, na které jsou nově k dispozici odpočinkové prvky. Zásadní proměnou prošel vnitřek synagogy, kde byla zhotovena nová mramorová podlaha, provedena opatření proti vztlínající vlhkosti, opraveny omítky a restaurátorsky opraveny malby a balustrády. Odborně zrestaurovány též byly historické lustry a svatostánek. Interiér synagogy byl nově nasvícen speciálními svítidly, jejichž rozsvícení a intenzity jsou řízeny světelnou ústřednou dle nastavených scén. Pod novou podlahou je nové vytápění pomocí elektrických kabelů, vytvořením skleněné příčky v předsálí s automatickými posuvnými dveřmi a teplovzdušnou clonou bylo dosaženo požadované teploty v hale s nově řešeným prodejem a kontrolou vstupenek. Byly vybudovány nové toalety pro návštěvníky, přístup do synagogy i v ní je cele řešen jako bezbariérový a exteriér i interiér nově návštěvníkům nabízí odpočinkové zóny. Velkou změnou oproti předchozímu stavu je vytvoření auditoria pro večerní kulturní pořady s kapacitou pro 90 diváků. S tím souvisí vytvoření zázemí pro účinkující, šatny pro hosty a ozvučení auditoria pomocí zvukové techniky.

V březnu 2015 byla dokončena a zkolaudována akce Instalace stabilního hasicího zařízení v depozitářích Smíchovské synagogy včetně souvisejících stavebních a technologických opatření. Následně byl systém aktivován a je plně funkční. Instalací stabilního hasicího zařízení typu Inergen byla významným způsobem posílena protipožární ochrana v synagoze uložených archiválií a obrazů. V případě detekce vzniku požáru se ohrožený prostor vyplní souborem plynů, čímž se sníží hladina kyslíku tak, že vznikající požár uhasne.

V průběhu roku 2015 byla dále řešena problematika nevyhovujícího technického stavu depozitáře v synagoze v Golčově Jeníkově a související projekt výstavby nového depozitáře. V únoru 2015 byla se společností Gepard Living a.s. podepsána smlouva o budoucí smlouvě o nájmu, která řeší projekt, realizaci a budoucí užívání nového depozitáře v Praze Stodůlkách. Pracovníci muzea spolupracovali s projektovým ateliérem při zpracování projektové dokumentace pro změnu stavebního povolení.

Z dalších činností provozního odboru je možno uvést, že v rámci projektu Péče o stromy Starého židovského hřbitova byla provedena podzemní kontrola zdravotního stavu stromů, jeho aktualizace a návrh péstebních opatření.

Kompletní servis zahrnující drobné opravy a doplnění stávajících zařízení výpočetní a informační techniky, případně jejich obměnu nadále na základě smlouvy zajišťovala firma TREND-IT, s. r. o. Byly zakoupeny potřebné softwarové licence, na další rok byly aktualizovány licence na antivirové řešení firmy ESET, dle potřeby byly měněny a doplňovány zdroje nepřetržitého napájení UPS pro bezproblémový chod serverů. V administrativní budově byla na několika místech instalována bezdrátová síť wi-fi pro návštěvníky a zaměstnance, v multimediálním centru byly instalovány 3 nové počítače. Dále byla řešena oprava nefunkčního záložního diskového pole na Smíchově. Probíhaly práce na diagnostice současného stavu centrálních digitálních úložišť a projednávala se související problematika (rychlost a způsob internetového připojení, způsoby budoucího vytváření záloh a jejich kapacity).

Provozní odbor rovněž zajišťoval předepsané revize a kontroly systémů technického zařízení budov, elektrických zařízení, výtahů a pojezdových plošin, zabezpečovacích a protipožárních systémů.

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany probíhaly příslušné kontroly budov a revize zařízení požadované předpisy, proběhla školení požárních hlídek, nových pracovníků i pravidelné školení vedoucích zaměstnanců. Lékaři pracovně lékařské péče provedli kontrolu pracovišť a jejich provozu z hlediska hygieny a ochrany zdraví zaměstnanců a vydali kladné stanovisko. V roce 2015 nedošlo k žádnému pracovnímu úrazu ani mimořádné události.



15

Investice

Nejvýznamnější investicí uskutečněnou v roce 2015 byly rekonstrukce Maiselovy synagogy, instalace stabilního hasicího zařízení a související rekonstrukce depozitářů Smíchovské synagogy.

V oblasti výpočetní a informační techniky byla pořízena dvě disková pole Eternus pro zálohování provozních serverů muzea, v Maiselově synagoze bylo zajištěno pokrytí bezdrátovou sítí wi-fi a byly pořízeny nové kopírovací soupravy do studovny archivu a do studovny knihovny. Další investiční akcí byly bezpečnostní úpravy v administrativní budově (osazení skleněných dveří na mezipatro schodiště otevíraných zaměstnaneckou kartou a úprava ovládání výtahu v přízemí pomocí zaměstnanecké karty).



16

Granty a dary

ŽMP v roce 2015 podalo 32 žádostí o grant či dotaci. Z tohoto počtu bylo 13 žádostí vyřízeno kladně a 13 bylo zamítnuto. V šesti případech ŽMP do uzavření výroční zprávy čekalo na výsledek.

Za rok 2015 ŽMP obdrželo dotační a grantovou podporu v celkové výši 18 640 000 Kč, a to i na delší časové období. Z roku 2014 byly do roku 2015 převedeny prostředky z nedokončených a nedočerpaných grantů a dotací ve výši 2 882 000 Kč. V roce 2015 bylo použito 6 003 000 Kč. Do roku 2016 a let následujících se převádí nedočerpané prostředky ve výši 12 637 000 Kč.

V České republice činnost ŽMP v roce 2015 významně podpořily zejména následující instituce:

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR seminářů pro učitele *Židé, dějiny a kultura*
- Ministerstvo kultury ČR: pracovní list pro studenty pro expozici v Maiselově synagoze; zpřístupnění ohrožených periodických dokumentů a poskytování knihovních služeb v knihovně muzea prostřednictvím digitální technologie (dotační program VISK 7)
- Hlavní město Praha: projekt *Cinegoga* 2015, projekt na podporu seminářů pro učně a učnice, projekt na podporu kulturních pořadů
- Nadační fond obětem holocaustu: restaurování náhrobků, nahrávání rozhovorů s pamětníky, nedělní dílny pro děti
- Nadace Židovské obce v Praze: restaurování vzácných tisků

Významnými zahraničními podporovateli projektů uskutečněných v roce 2015 byly tyto instituce:

- Europe: projekt Yerusha a Yerusha 2, projekt Jewish The Rothschild Foundation Council Archives in Europe
- Claims Conference: projekt Hranice paměti, projekt Jewish Council Archives in Europe
- Zukunftsfond Austria: projekt BeGrentze Flucht
- Evropská komise, Rámcový program 7, Horizont 2020: Evropská infrastruktura pro výzkum holocaustu (projekt EHRI1 a EHRI 2).



17

Informace o hospodaření

V roce 2015 ŽMP navštívilo o 49 166 (8,48 %) návštěvníků více než v předchozím roce. Došlo tedy i k nárůstu tržeb ze vstupného, a to o 11 265 209,- Kč (7,56%) oproti předchozímu roku. Celkové příjmy muzea rovněž narostly, celkově o 13 320 900,- Kč (7,91%). Příjmy muzea přitom byly vyšší ve všech položkách, tedy mimo příjmů ze vstupného i příjmy z pronájmů, z ostatních služeb, z prodeje zboží, darů a dotací a výnosy ostatní. Nejvíce narostly příjmy z grantů, a to o 4 069 200,- Kč (243,69%).

Náklady byly oproti roku 2014 vyšší o 6 988 900,- Kč (5,0%), což bylo dáno především vyššími příjmy z grantů a v důsledku toho došlo ke zvýšení nákladů. Dále stouply náklady v oblasti spotřeby materiálu a oprav, neboť do nich byly zahrnuty položky z nové expozice v Maiselově synagoze, původně plánované v investicích.

Pokud byly některé ostatní nákladové položky oproti plánu překročeny, odráželo to nárůst nákladů na granty, které byly vyšší, než předpokládal plán.

V porovnání příjmů a výdajů skončil rok 2015 pro ŽMP velmi příznivě. Po zpracování daňového přiznání byl hrubý zisk Židovského muzea v Praze vyčíslen na 35 230 265,93 Kč a po odpočtu daně ve výši 6 587 590,- Kč činí čistý zisk 28 642 675,93 Kč. Z meziročního porovnání vyplývá, že v roce 2015 ŽMP dosáhlo oproti roku 2014 vyššího čistého zisku o 5 720 900,19 Kč.

Z celkových nákladů muzea tvořily 12,79 % náklady na vědu. Ty byly hrazeny ze 77,57 % z vlastních zdrojů a 22,43 % nákladů na vědu bylo hrazeno z darů a dotací. Dary a dotace na vědu muzeum obdrželo z několika zdrojů, a to ze státního rozpočtu a z rozpočtu obcí 10,89 %, z prostředků Evropské unie 39,53 % a ze soukromých prostředků a prostředků nadací 49,58 %.

V Praze 30. května 2016

Leo Pavlát
ředitel Židovského muzea v Praze



18 Zpráva nezávislého auditora o ověření účetní závěrky k 31. 12. 2015

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

O OVĚŘENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY Židovského muzea v Praze

VČETNĚ VÝROČNÍ ZPRÁVY

k 31.12.2015

Na základě smlouvy uzavřené mezi ověřovanou účetní jednotkou a pověřeným auditorem o provedení auditu účetní závěrky byly auditorem provedeny ověřovací práce s cílem podání zprávy k uvedeným dokumentům.

Ověřovaná účetní jednotka

účetní jednotka

Židovské muzeum v Praze

Zájmové sdružení právnických osob
Reg. 30. 9. 1994, ÚMČ Praha 1

sídlo

U Staré školy 141/1 Praha 1

IČ

604 59 263

právní forma

zájmové sdružení právnických osob

určení zprávy

vedení a správní radě

převažující předmět činnosti

Tvorba, doplňování a správa knihovního a archivního fondu, vědecká, osvětová, publikační a vzdělávací činnost týkající se judaismu, Židů a jejich historie v Čechách a na Moravě

osoba odpovědná za sdružení

PhDr. Leo Pavlát – ředitel muzea

Pověřený auditor

Ing. Libor Bosák

Oprávnění v seznamu auditorů KAČR č. 0407

Bydliště

Dědinova 2008, 148 00 Praha 4

Kancelář

U Továren 31, 102 00 Praha 10

IČ

131 39 304

Strana 1 z 3

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

O OVĚŘENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY VČETNÉ VÝROČNÍ ZPRÁVY K 31.12.2015

Ověřované období

1. 1. 2015 – 31. 12. 2015

Příjemce zprávy

Zpráva je určena správní radě a vedení účetní jednotky **Židovské muzeum Praze** se sídlem U Staré školy 141/1, 110 01 Praha 1, IČ: 604 59 263 a převažující činností – Tvorba, doplňování a správa knihovního a archivního fondu, vědecká, osvětová, publikační a vzdělávací činnost týkající se judaismu, Židů a jejich historie v Čechách a na Moravě.

Zpráva o účetní závěrce

Předmět ověřování

Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky **Židovského muzea v Praze**, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2015, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2015 a přílohy k této účetní závěrce, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o účetní jednotce jsou uvedeny v části 1. Obecné údaje přílohy k této účetní závěrce.

Odpovědnost vedení účetní jednotky

Statutární orgán **Židovského muzea v Praze** je odpovědný za sestavení účetní závěrky v souladu s českými účetními předpisy a účetními standardy a věrné a poctivé zobrazení skutečností v ní obsažených. Součástí této odpovědnosti je navrhnout, zavést a zajistit vnitřní kontroly nad sestavováním a věrným zobrazením účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou, zvolit a uplatňovat vhodné účetní zásady a provádět účetní odhady, které jsou s ohledem na danou situaci přiměřené.

Odpovědnost auditora

Mojí odpovědností je na základě provedeného auditu vydat výrok k této účetní závěrce. Audit jsem provedl v souladu se zákonem o auditorech, mezinárodními auditorskými standardy a aplikačními doložkami Komory auditorů ČR. V souladu s těmito předpisy jsem povinen dodržovat etické normy a naplánovat a provést audit tak, abych získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a údajích zveřejněných v účetní závěrce. Výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, zahrnujícím vyhodnocení rizik významné nesprávnosti údajů uvedených v účetní závěrce způsobené podvodem nebo chybou. Při vyhodnocování těchto rizik auditor posoudí

vnitřní kontroly, které jsou relevantní pro sestavení účetní závěrky a pro věrné a poctivé zobrazení skutečností v ní, aby mohl navrhnout auditorské postupy, které budou v dané situaci vhodné. Cílem tohoto posouzení však není, aby se auditor vyjádřil k účinnosti vnitřních kontrol účetní jednotky. Audit rovněž zahrnuje posouzení vhodnosti použitých významných účetních odhadů učiněných účetní jrdnotkou a zhodnocení celkové prezentace účetní závěrky.

Jsem přesvědčen, že důkazní informace, které jsem získal, jsou dostatečné a vhodné, aby poskytovaly základ pro vyjádření mého výroku.

Výrok auditora

Podle mého názoru účetní závěrka podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv Židovského muzea v Praze k 31. 12. 2015 a nákladů a výnosů a výsledku jeho hospodaření a peněžních toků za rok končící 31. 12. 2015 v souladu s českými účetními předpisy.

V Praze dne 10. 6. 2016
(datum dokončení auditu)



Ing. Libor Bosák
nezávislý auditor
oprávnění KAČR č. 0407

Přílohy: Roční účetní závěrka k 31.12.2015

Zprávu o ověření účetní závěrky projednal:

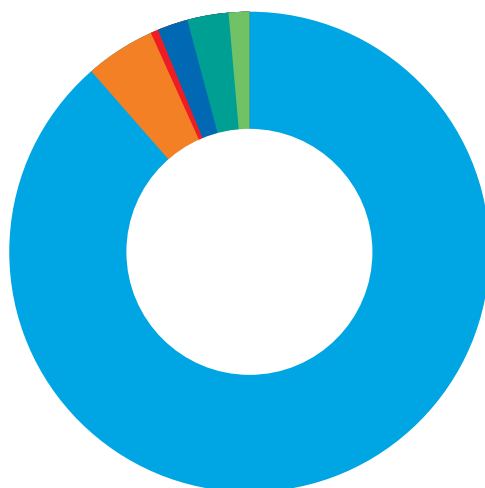
ŽIDOVSKÉ MUZEUM V PRAZE
U Staré školy 1,3, 110 01 Praha 1
Tel.: 222 749 211 Fax: 222 749 300
IČ: 60459263 DIČ: CZ60459263
- 8 -

Tato zpráva je vyhotovena v českém, případně dalším jazyce. V případě nesrovnalostí platí česká verze.



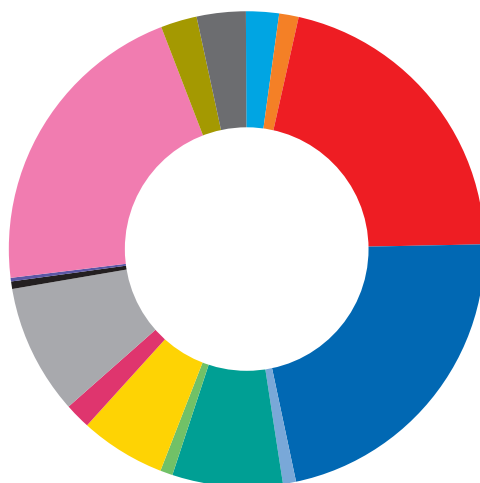
Příloha č. 1 – Plnění rozpočtu ŽMP v roce 2015 (v tis. Kč)

Zdroje příjmů Židovského
muzea v Praze (2015)



- 88,2 % Vstupné
- 4,4 % Nájem
- 0,5 % Prodej upomínkových předmětů
- 2,1 % Ostatní služby
- 3,2 % Dary a dotace
- 1,6 % Výnosy ostatní

Výdaje Židovského
muzea v Praze (2015)



- 2,1 % Energie, voda, plyn
- 1,5 % Opravy
- 21,1 % Nájem
- 21,9 % Mzdové náklady
- 0,9 % Ostatní osobní náklady
- 7,5 % Soc. a zdrav. pojištění
- 0,9 % Zákonné sociální náklady
- 0,0 % Poskytnuté dary
- 5,9 % Odpisy
- 1,5 % Pojistné
- 9,1 % Služby
- 0,6 % Ostatní náklady
- 0,2 % Nákup knih
- 0,0 % Nákup sbírkových předmětů
- 21,1 % Dokončené investice
- 2,4 % Materiál
- 3,4 % Daň z příjmu

Příloha č. 2 – Výkaz zisku a ztrát (v tis. Kč)

	k 31. 12. 2014	k 31. 12. 2015
VÝNOSY	168 424	181 745
Tržby za zboží a služby	12 250	12 820
Tržby ze vstupného	149 045	160 310
Dary a dotace	3 807	5 739
Zúčtování rezerv	0	0
Ostatní výnosy	3 322	2 876
PROVOZNÍ NÁKLADY	139 526	146 514
Náklady na uskutečněné tržby	67 627	70 513
Osobní náklady	58 173	60 441
Odpisy	8 987	11 385
Ostatní provozní náklady a rezervy	4 739	4 175
DAŇ Z PŘÍJMU	5 976	6 588
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	22 922	28 643

Příloha č. 3 – Rozvaha (v tis. Kč)

	k 31. 12. 2014	k 31. 12. 2015
STÁLÁ AKTIVA	133 645	139 779
Nehmotný investiční majetek	1 845	1 940
Hmotný investiční majetek	131 800	137 839
Finanční investice	0	0
OBĚŽNÁ AKTIVA	206 275	230 900
Zásoby	8 210	7 897
Pohledávky	9 270	16 556
Finanční majetek	185 946	203 571
OSTATNÍ AKTIVA	2 849	2 876
AKTIVA CELKEM	339 920	370 679
VLASTNÍ ZDROJE	317 742	340 816
Jmění celkem	294 820	312 173
Hospodářský výsledek běžného účetního období	22 922	28 643
CIZÍ ZDROJE	22 178	29 863
Krátkodobé závazky	19 768	16 926
Rezervy	0	0
OSTATNÍ PASIVA	2 410	12 937
PASIVA CELKEM	339 920	370 679

Příloha č. 4 – Struktura zaměstnanců ŽMP

ŽMP bylo v roce 2015 dle svého organizačního řádu rozděleno do 8 odborů. Ke konci roku 2015 mělo v průměru 138,8 zaměstnanců včetně 7 pracovníků, jejichž mzda je plně hrazena z grantů. Dále 6 pracovníků je na mateřské dovolené. Ve fyzických osobách činil počet zaměstnanců 139, což představovalo přepočítaných 129,8 plných pracovních úvazků.

Ředitel muzea	1
Vědečtí a odborní muzejní pracovníci včetně restaurátorů	50
Pracovníci pro vzdělávací a kulturní činnost	9
Pracovníci pro zajištění provozu, oprav, rekonstrukcí a správy budov a hřbitovů	4
Pracovníci zajišťující publicitu a výstavy	6
Pracovníci Informačního a rezervačního centra	3
Administrativní pracovníci	4
Ekonomičtí a provozní pracovníci včetně pokladních v expozicích	12
Ostraha objektů a kustodi	50

Průměrná mzda v Židovském muzeu v Praze v roce 2015 činila 24 170,- Kč.

Příloha č. 5 – Opravy a rekonstrukce objektů (v tis. Kč)

Objekt	1995–2015
Španělská synagoga	34 479
Administrativní budova Jáchymova	3 215
Maiselova synagoga	43 007
Pinkasova synagoga	15 525
Obřadní síň	3 168
Klausová synagoga	9 817
Depozitář textilu	4 472
Nové administrativní budovy	99 125
Oddělení pro vzdělávání a kulturu a Informační a rezervační centrum, Maiselova ul., Praha 1	17 536
Smíchovská synagoga	76 052
Synagoga Brandýs nad Labem	855
Depozitář knih, Hlavní ul. Praha 4	210
Židovský hřbitov, Fibichova ul., Praha 3	11 980
Starý židovský hřbitov	12 780
Celkem	332 221



Židovské muzeum v Praze

U Staré školy 1, 3, 110 00 Praha 1

T: +420 222 749 211 (212) | F: +420 222 749 300

E: office@jewishmuseum.cz | W: www.jewishmuseum.cz